

Олег Єрмаков

Камінь Зла

До питання про істинну суть поняття «неперервна освіта»

Нові віяння, які рікою ллються в Україну в зв'язку з її інтегративним рухом до Євросоюзу, сьогодні вважається за гарний тон беззастережно вітати. Джерелом цієї установки є сучасний державний курс України, і зрозуміти його можливо: занадто тяжким досі залишається гніт тоталітарного минулого держави, що заважає їй розправити плечі і стати насправді вільною. Однак ворота, розкриті навстіж для зовнішніх впливів, не личать країні Свободи. Ментальний багаж Європи, який сукупно є тим, що зазвичай іменують «західною свідомістю», — вливаючись у голови українців, як *чуже надбання*, навіть якщо б він був бездоганним, спричиняє руйнацію самобутнього феномену *української свідомості*, а отже — і України як такої. Досвід інших, сторонній душі нашій, має ім'я об'єктивної істини. Як благо зовнішньої множини, за Миколою Бердяєвим [1] вона є «смерть існування»: неправда як істина вниз головою. Бо *Істина — внутрішня Єдність: Бог, Я наше*. Істина багатьох — у собі є нічим: множина є, бо складена з одиниць, з яких кожна — лик Єдності, Бога. Істина багатьох, якщо є вона істиною, — це істина Одного, яка вийшла з окремого серця як сяйво для всіх¹.

*

Молода Україна росте. І в нелегкому цьому русі вона, відчуваючи брак власних плідних ідей, споживає ідеї сторонні. Але здавна відомо: чуже — не своє; і довгим, складним є процес, у якому воно, пройшовши переплавлення в горні окремої свідомості нації, стає її власною частиною. Умовою успіху цього процесу є одне: ця свідомість *повинна бути*: в ній — основа народного буття. Адже народ України, як і будь-який інший народ Землі — як життєздатне утворення, є *колективна особистість*. І особистість яскрава! Прикладом цьому є досі свіжі в нашій пам'яті події Помаранчевої революції. Світ із замилюванням дивився на цей порив українців до волі. Але першим кроком країни після його успіху став, на жаль, не внутрішньонаціональний консолідаційний рух, а суто зовнішній хід до так званих «європейських цінностей». У погоні за ними Україна забула: загальне — як усереднена, безособова множина — не буває єдиним у собі; зовнішні цінності, тобто *інший хазяїн у своїй голові*, є нахабним узурпатором за відсутності примату людської (і отже — державної) самоцінності. Прикрість такої духовної зради ідеалам революції не тільки в тому, що гасло «думай по-українськи!», проголошене нею, залишається порожнім побажанням, коли в нашу

ще «м'яку» голову, в якій не склалася и не набула сили національна самосвідомість, настирно лізуть чужі ідеї — і, отже, заповнення ними цієї голови без залишку призведе до того, що думати по-українськи нам стане просто нічим. Справа ще й у тім, що споживча, ринкова ментальність, що геть-чисто видуває з нас традиційну слов'янську духовність — духовність не західного, а гостро *східного* типу, — здатна викрасти в нас головне, що ми маємо: нашу вірність високим, істинно *людським* цінностям. Нашу *моральність як таку*. Бо ринок — стихія, далека від моралі, яка є Закон — голос Бога в людині². *Закон ринку є беззаконня — не Життя, а смерть; ринок є ринг, де правіше з двох той, хто сильніше*. Це добре розумів наш співвітчизник М.В. Гоголь, який сказав, дивлячись на зростаючий у «Заході Заходу», Америці (країні, «фірмовим» спортом якої є бокс, дитя Англії), ринково-індивідуалістичний, атомізований тип свідомості: «Що таке Сполучені Штати? Мертвечина; людина в них вивітрилася до того, що й ламаного гроша не варта».

Ієронім Босх. Корабель дурнів

У цьому зв'язку на особливу увагу заслуговує питання про впровадження в Україні т.зв. неперервної освіти — плід входження нашої держави в русло Болонського процесу³. Ідея, яка є основою цієї освіти, за суттю прямо протилежна проголошеній нею ж ідеї безперервності внаслідок націленості цього дарунку Заходу на творення не особистостей (Homo sapiens) як повносутніх людей, а вмільців (Homo faber) як напів-людей, людей-уламків⁴. Сьогодні за командою згори він некритично сприймається як панацея від усіх бід, а тим часом сутність його страшна: виховання фахівця (інженера, юриста, менеджера) з дитинства, тобто залучення людини в русло деякої окремої професії (вміння) ще до того, як її свідомість, що формується, дасть їй змогу піднятися до власного вибору життєвого шляху — того, що і робить людину *людиною, особистістю*. Сам дух неперервної освіти є не особистісне становлення — він є *професіоналізація*: зведення людини як богоподібного цілого на жалюгідну частину, якою є

вмілець; перемога обмеженої ідеї над безмежним Життям (знаком чого є те, що в самій англomовній назві неперервної освіти Life Long Learning, «навчання через усе життя», замість повнокровного слова «освіта» (**education** — от лат. **ducere** — вести, до мету тягти) застосовано поверхневе, безсиле слово «**навчання**»). Універсалізація знань як сутнісного наповнення людини, якою пишається ця освіта, є в суті роздробленням Людини, яка принципово не універсалізується, бо вже від народження вона є Універсум, Світ, — як Макрокосм у мікрокосмі, в частині Суть, Ціле; і бути «образованим» (рос.) — є бути «образованим», тобто *утвореним, з нього*⁵. «Пересіднання Єдиного», Всесвіту (або гармонізація Гармонії, якою є він), яким займається неперервна освіта і від якого застерігав Платон словами «Не додавай вогонь до вогню»: Світ до Світу⁶ (бо Світ — це є факел, запалений Господом: Божа Любов⁷), — є його фрагментацією у ніщо як наслідок того, що сама неперервна освіта бачить свою Опору і Суть не в Освіті як такій — тобто в Цілому, несамодостатньою частиною якого вона є, — а в освіті професійній, яка за суттю є частиною цієї частини, наслідком, а не причиною її. Так людина, вбачаючи, за Дарвіном, свій витік у мавпі, насправді стає нею, втративши себе як Боже дитя⁸. Істинне співвідношення, що існує між Освітою, неперервною освітою і неперервною (як частина частини) професійною освітою, наведено на рис. 1.

Рис.1. Співвідношення Освіти, неперервної освіти та неперервної професійної освіти

Як бачимо звідси, в причинному ланцюзі «Освіта — неперервна освіта — професійна освіта» Освіта виступає як початкова сутність, яка породжує всі інші як Ціле, що самовладно творить свої частини. Від центру, яким є Освіта, до периферії відбувається поглиблення частковості: Ціле трансформується в частину цілого, якою є неперервна освіта, а ця остання, в свою чергу, перетворюється на частину частини, якою є неперервна професійна освіта —

поняття, в якому іменник, як суть, послідовно подрібнюється, тобто знищується шляхом фрагментації, двома прикметниками як гільйотинами. Тим самим, поняття «неперервна професійна освіта» є плодом двократного, сутнісно-необоротного⁹, подрібнення поняття «освіта»; і як таке, воно, по-перше, незмірно менше останнього, а по-друге — і це головне — якісно не співвідноситься з ним: бо частина (тим більше — частина частини), що зазіхає на порівняння себе з Цілим, у своєму егоїзмі є чистим ніщо. Це слуга, що, вважаючи паном себе, є ні те і ні те: Ніс у повісті Гоголя (мужа но' SAT'ого), що, уявивши людиною себе, відпав від людини як від **Но**ля (Тьми, Лона сущого) **ну**ль, від Усього — ніщо¹⁰. «Обличчя — це те, що виросло навколо носа», — сказав про це Юліан Тувім.

Тим самим, поняття «неперервна освіта» за суттю є граничним і подвійним. Базоване на неподільно єдиному з високою суттю Людини понятті «освіта», воно є світлим і творчим; схильне обпертися на власний наслідок, яким є поняття «неперервна професійна освіта», воно є темним і несе в собі міць руйнування. Дві ці сторони поняття сутнісно відповідають Homo sapiens, Людині розумній, і Homo faber, Людині вмільй, друга з яких є лише тінню першої і сама по собі не існує, як Диявол — без Бога. Мудрість сучасної людини полягає в тім, щоб дотримати гармонії цих понять, як Суті і її подоби, не давши другому взяти гору над першим і поглинути його. Проте, сутнісним змістом сучасної діяльності Заходу і є спроба підміни поняттям «неперервна професійна освіта» початкового, материнського поняття «Освіта» з наданням першому ролі Цілого, а останньому — частини; і таке палке прагнення обернути істину з ніг на голову є найнебезпечнішою тенденцією, яка тягне соціум до деградації, а кінець кінцем — і до анігіляції як спільноти людей. Обертання людини на спеціаліста як плід науково-технічного прогресу (в якому наука є служницею техніки і ці обидві — рабами безособового процесу споживання як збільшення тлінного черева, яке, чим більше воно, тим нахабніше зазіхає на трон безсмертної душі) є страшним падінням: бо істинною професією людини — є бути людиною, все інше охоплене цим¹¹. Проблема неперервної освіти і полягає, повторюю, в тому, що, маючи суто технічний, тобто *позаморальний* характер, який у *моральному, тобто людяному*¹², за суттю світі є *а(нти)моральним*, — вона виховує Homo faber: людину вмилу, або механічну, мертвоу в своєму самодовлінні, — тоді як на благо планети повинна виховувати Homo sapiens: людину розумну, живу. Ось чому всі глобальні проблеми, які має сучасна цивілізація — це проблеми мертвої свідомості: мертвих людей, *мертвих душ*¹³, — геніально передбачені М.В. Гоголем в однойменному романі. Вирішити їх — є ожити всім.

Ось чому, з пелюшок готовлячи професіоналів згідно з механічним принципом конвеєра, з тією ж похмурою послідовністю неперервна освіта придушує в зародку людей. Але процес її розповсюдження йде, і кожний день несе нам нові свідчення його руйнівної дії на людство. Один з його найяскравіших проявів — сутнісний розкіл між Словом і справою.

Внаслідок його існування суспільство, що спирається на ідеологію Заходу, пустоту, є принципово безсилим: воно є суспільством слів, а не справ (пряме свідчення чого — лавинний потік породжуваної ним інформації, яка є шумом — і тільки). Справа — це суть Слова, Сила його: бо Суть — Сила. Слово, єдине зі Справою (згідно з максимою Упанішад «Знання — сила») має магічну властивість: воно є рука, що творить. Таким є Слово, яким, за Біблією, створений Світ: Слово-Дія як Божа Рука (тобто «Бог і у Бога», за реченням Книги цієї), порівнюване Ісусом з гірчичним насінням (найменшим з насінь, тобто тим, чого наче нема в тліннім світі з очами його). Таким було воно для Еллінів, в очах яких людина, що досягла досконалості в мистецтві суперечки, тотожна була бійцю, що здолав ворога мечем. Позбавлене Дії, Слово омертвіло на вустах балакучого Заходу, а з ним — він сам.

Дія — Сила. Їй, і за суттю лише їй, вчить східний учитель: бо Сила — Життя, і **наука найперша — є наука Жити**. Позбавлений Сили, Життя, Захід здатен навчити нас лише тому, чим не є вона — безсиллю; воно ж плодить страхи людські, з яких першим є страх за життя. В ринку страхам людей згідний страховий бізнес як зовнішній засіб позбавлення їх — милиця Сатани: бо він є цар облаток, — бізнес, у якому найприбутковішою галуззю і є на Заході страхування життя. Вкрай природно, що з безлічі видів страхування, які просуває в нас він, саме спроби розвинути в нас цей вид є найменш успішними: бо, загартовані незчисленними складнощами, ми, українці, ми, східні, не маємо того страху, який має західний обиватель, мертвий зсередини: Схід — є Життя, до якого причетні ми східністю. Тим, хто страхує життя в нас, нема від чого страхувати — адже страхують вони не життя, а страх втратити його: не Перше, Життя — Друге, смерть, нас, як гаком, хапаючи Сатаною — не Богом: **Бог — Той, хто тримає зсередини нас, Сатана — той, хто ззовні**. Страхуючи тіло своє (та, бува, і його — по частинах: хто руку, хто ніс), люди Заходу не розуміють: **єдине, за що треба мати нам істинний страх, є душа наша!** Хто як не Бог — Страхувальник її головний? Та звернутись до Нього вони не спішать.

Бог, Безстрашся, є той, хто страхує сміливістю нас, захищає нас власною нашою Силою, яка є Він; Диявол — Жах, що страхує безсиллям та страхом. Оскільки це так, для того щоб спіймати нас, Захід, дитя його, має перш за все **навчити нас боятися** — так, як тремтить за життя своє він, повсякчасно при**ниж**уючи, — тобто штовхаючи **вниз**, під **ніж** свій, — нас так званими благами цивілізації, які плодить без кінця він — тьму зовнішніх милиць, які відучують нас ходити своїми ногами. Бог, Сила — є Глиб наш. З нього брала силу Еллада, вітчизна могутніх і тілом, і духом; і Спарта, земля її, уславлена у століттях суворою невибагливістю своїх людей. Ожиріння — хвороба, якою, за статистикою, більше за інших вражена американська нація (яка, за опитами, менше за інших працює руками) — ось те, що

несе Захід нам як найпершу науку свою. Ожиріння не лише тілесне, а й серця, ума як прямий шлях у смерть.

Ієронім Босх. Спокуса святого Антонія

Сила є Благо, Життя, а безсилля є зло, смерть. Для сильного немає зла: все, що він зустрічає у Силі, є Силою, Благом. Безсилу ж — усе є злом. Він не просто боїться чогось — **він боїться Життя, а тому — смерті**; жити йому є жах, вмерти — також. Таким є Захід: озброєний до зубів, він підозрює в замаху тінь свою, і один терорист здатен ввергнути в шок його весь.

*

Запитайте адепта неперервної освіти, чи не є вона знаряддям знищення людини, і він обурено відхреститься від цього й заговорить про високі людські цінності, яким віддано служить ця освіта. Проте відомо здавна: вище мистецтво Диявола — це імітація Бога¹⁴. Зло завжди ховається під маскою добра, бо тільки добру люди раді і тільки його вони прагнуть. Такою є неперервна освіта: вона виступає під маскою освіти істинної, чіпляючись до неї, як п'явка, домішуючись, як ложка дьогтю, що здатна, за приказкою, зіпсувати й бочку меду. Яскравим свідченням цього є гасло Болонського процесу — підвищення конкурентоспроможності європейської освіти. Адже конкуренція — поняття ринкове, і його неприпустимо домішувати до поняття освіти, у здобутті якої кожна людина вільна від протиборства з будь-ким і є конкурентом сама собі. Справжня мета освіти, величність людської душі як тотожність її своїй Сутності, Всесвіту (душа є Всесвіт у тілі як Ціле в частині), позначенням якої є санскритське¹⁵ «махатма» (маха атма) — «велика душа» (звідси — «маг», переможець себе самого), є невтомне зростання її над собою як Дія святá, Ріст-Всередині; дія зростання над іншим, стороннім, є наслідком цього руху. Поняття «риннок

освіти» — оксюморон, поєднання непеєднуваного: бо освіта за гроші, заради них — це є духовна смерть людини, що тягне за собою й смерть держави, стовпом якої є особистість. Так померла славетна Греція, коли мудрість, її головне надбання, софісти стали продавати за гроші; система освіти СРСР, вивченням якої Захід метушливо зайнявся після запуску цієї країною першого супутника, тим і була сильна, що навчала безкоштовно. **Сутністю знань є Господь, Творець суцього і наша Суть; продавати знання — торгувати є Богом, а тому й собою.** Бог, згідно з Платоном, є Благо; освіта, як справа причащення Йому, є благодіянням, цінність якого, як і Бога — в ньому самому, а не в грошах як зовнішній, другій віддачі. «Істинний благодійник не той, хто має на увазі оплату, а той, хто хоче робити добро», — сказав Демокрит.

Поняття «неперервна освіта» — це диявольський винахід людства: штучний конструкт, який внаслідок своєї внутрішньої розривності потребує компенсуючих тавтологій-заклинань, подібних до «розумної душі» Аристотеля (конструкції надлишкової, бо душа, за Платоном, є те, що вже містить розум). **Освіта як наше причащення Світові, або будування себе як його та його як себе** (що за суттю є повторенням креації Бога, благим наслідуванням Його: бо Світ та Людина є справи рук Божих¹⁶), **принципово не може бути перерivanoю, адже неперервним є він; перервати людині свою освіту — є перервати Світ у собі або себе у Світі: померти.** Мертвою і є неперервна освіта як тавтологічно **примислений до Світу Світ: друге за Суттю, примара її.**

Світ і Бог нероздільні як плід з його лоном. Примарою Світу тому є примара Творця — Сатана. Як примара обох, у очах наших тлінних він є пустота і тьма¹⁷. Ними і є неперервна освіта, що прямо підтверджується тим, що самі західні вчені не вбачають у неперервній освіті якогось особливого виду освіти, а бачать лише регулятивний принцип, тобто **зовнішній імператив**, що спонукує людину до певної приписаної ним діяльності. Персоніфікацією цього імперативу як зовнішньої до людини Істоти і Сили, тобто **Насильства**, згідно з сакральними джерелами і є Сатана, який, як імітатор Бога, діє під маскою Злагоди, або Свободи¹⁸ (цей стиль, як **прихована автономія від моралі**, є заporукою успіху государя за Макиавеллі; йому зобов'язаний славою Гітлер), тоді як Бог є Міць-Всередині (скамбха, «внутрішній тримач», згідно з Ведами). Пустота, як Диявол, є Невизначене. Створення прагматично-могутніх понять без належного сутнісного їх визначення — стара традиція Заходу, яка корениться в його світоглядних основах, закладених Аристотелем, який збудував свої уславлені десять категорій **на пустоті, Сатані**¹⁹: бо, слуга його, Повноти як Творця він не знав. Цивілізація Заходу утилітарна: все створене нею вона творить для споживання з метою блаженства людини, в якому дух (Глиб, Суть, Опора) спирається на плоть (облатку, покрив) і ніколи не навпаки, як їм слід²⁰. Те, що служить лише суто зовнішнім цілям — і служить успішно, — зовсім не

обов'язково прояснювати, тобто являти зсередини. Керуючись цим, Захід свої категорії творить так, як гончар робить горщики — спритно користуючись матеріалом без вивчення його природи. Він пишається тим, що «знає як» (know how), але зовсім не знає і не хоче знати — «чому» і «навіщо» в духовному сенсі цих мудрих запитань: раб наслідків, він, далекий від Причини, цікавиться лише серединкою, цілком байдужий до Витоку й Завершення. Проте ментальність східна, представниками якої є ми, українці, далека від такого осколкового, поверхневого підходу — вона прагне сутнісної повноти, в якій зовнішня міцність обґрунтована зсередини, і таким чином зовнішнє і внутрішнє є двома рівноправними сторонами гармонійної єдності, думка вона чи річ. Суть її є вічний Світ — нероздільність Покрову і Глибу, Цього і Того. «Чому» і «навіщо» — питання Початку й Кінця — це опорні питання *есхатологічної* східної свідомості, причетної до нуменів, а до феноменів — лише остілки. Західна людина, маючи деякий предмет, задовольняється тим, що використовує, *експлуатує* його, і в цьому сенсі для неї важливо лише осідлати щось, а Бог воно чи Сатана — наплювати. Ця байдужість до Суті є знаком попрання людини облаткою, Сатаною: Суть Світу одна — Бог. Людина же східного типу свідомості користується будь-чим зі спокійною душею, лише знаючи це зсередини, і Сила, з якою єдина вона, є Господь. Вчені Заходу ніяк не визначають неперервну освіту — не знаючи того самі (бо полонений Дияволом не відає що творить, рече Ісус), вони створили її, щоб упіймати нас, знову, як було вже не раз у століттях, підкинувши нам пустушку. Бо, східні, ми персоніфікуємо собою *Повноту, принцип Серця*; вона ж, у двоїстім цім світі підпавши під Двійку, як пару шукає собі *пустоту, якою є егоїстичний Розум* — суть Заходу. Усунуте від Розуму, Серце тужить за ним і щосили хапається за нього зустрівшись. Воно, Повнота, у цю мить *надихається пустотою!* Ось чому, пише Микола Бердяєв, багато західних теорій, які не мали успіху в себе на батьківщині, зробили стовпотворіння в нас. Так було з сумнозвісною «науковою працею» Карла Маркса, плоди якої, зжаті пролетаріатом держави Російської, світ розсьорбує дотепер.

Ієронім Босх. Несення Хреста

Удосконалення особистості, проголошене Заходом, як мета неперервної освіти є лише гучна декларація: ця система не знає поняття особистості і не на ній будує вона свій дім — стовпом його є індивід. Особистість, як визначають її давні, є Бог і не-Бог, Світ і не-Світ: *облатка, що сповнена Глибу*, — оскільки ґрунтується на великому *законі єдності тотожності й розбіжності* («і те, й інше»), який єднає світові протилежності в їхньому спільному Началі, Творці, і є *принципом Серця*; адептом його є в Еллінів Платон, а в Індійців Шанкара, Єдиного муж. Індивід є не-Бог і не-Світ як *облатка без Глибу*, згідним з якою є *закон протиріччя* («або те — або інше»), що зводить частину як жалюгідний уламок Цілого над його божественною повнотою, вбачаючи в Двох лише два — половини без Єдності, якою є Ціле; за суттю це — *принцип Ума*. Двох не знати нам так; знає їх лише той, хто в них *бачить* Одне: в Сатані — Бога; *бачити* так — *учить Сёрця Закон*²¹. Софісти були тими, хто вперше на практиці застосував закон протиріччя для приховання Істини як Повноти; Аристотель був першим, хто оголосив його на горе людям, за іронією Небес назвавши цю формулу чистого протиріччя «законом *заборони* протиріччя», не розуміючи в осліпленні Сатаною: протиріччя і заборона — одне і те ж. Бог не є той, хто забороняє — Він є дарувальник Свободи й вона сама. Саме про два ці закони писав Лев Толстой, говорячи про Розум Серця і Розум Розуму. Особистість є Розумом Серця, підвладним Творцю, який є Сёрця Суть; індивід (що в перекладі є «неподільний», «єдиний» — таким є Господь) — Розум Розуму, егоїст, що Творця заперечує, бачачи Ним себе²². Це саме той «чистий розум», який піддав Кант гострій критиці, проголосивши верховенство в людині практичного розуму — розуму Серця: бо Серце є Дія, а Розум є Слово, без Дії яке — пустота. *Тільки східна свідомість — свідомість серцева, що сходить до Бога — є свідомістю особистісною; західна ж — свідомість, у якій Господь, наче сонце, провалюється за обрій ума, — є свідомістю індивіда. Облатка без Глибу, він — маска; облатка, що віддана Глибу, а тому й сама є Глиб — це особистість; і східне суспільство є суспільством лиць, а західне — масок: «суспільством спектаклю», життя якого є театром*, як мудро сказав С. Моем. Життя це воістину жалюгідне, бо наскрізь пронизане екзистенціальним страхом: страхом за буття, природним у тім, що Буття — Розум, що, наче клеєм, зсередини скріплений Серцем-Життям, без якого Буття лише купа шматків: труп — не тіло. *Не відати Серця в собі — і є бути нам трупом*; хто є ним, той жахається кожному мить від чуття, що він мертвий, притому без знання, що є йому Жити, і що є Ожити — тому. Страх цей, загнаний Просвіщенням під оболонку раціонального чуття панування над зовнішнім світом, має ірраціональну властивість: він є страх-всередині, перемогти який нам можна єдиним шляхом — пізнавши себе як Серце. Бо Серце — Бог с ликом Його; Ум, Диявол — є маскою, позбавленою лица. Ось чим жахає він нас: таємницею²³. «Невидиме зло тривожніше за все», — казав про це Публілій Сір.

Бог є Суттю-і-Ликом. Диявол є **маскою**. Поняття її перебуває в сутнісній єдності з поняттям **маси**: кількості-у-собі як обезособленої Якості, Якості-у-самовтраті. Нею є маса у знаменитім рівнянні Ейнштейна, у лівій, причинній частині якого стоїть Енергія — Дух, самовтратою якого у правій частині є маса. Як чиста інертність, вона і є маскою — покровом, який втратив Суть (так свободи покрив — є обов'язок, **must** (англ.), за Кантом; святе слово «**мастер**» (його даємо по-російськи) є «той, хто пізнав свій обов'язок» як цю облатку, якою є Бог, — а тому і Його: через Двійку — Одне). Ось чому всі диктатори так люблять «маси трудящих»: *Диявол є цар пустоти*. «Творчість мас», про яку твердить він, є руйнація суцього, труд його злий. Імітатор, ховаючись за своєю маскою, він постійно зриває маски зі свого оточення, щоб створити в людей ілюзію, що він є ворог личин — не Диявол, а Бог, гола Суть²⁴. Але суцй для маски, він і є вона, наче річка Кратила завжди інший: жінка поза чоловіком, за чимось (рос. нечто) — ніщо (бо Тьма є Небуття)²⁵.

Серце — Бог. Бути ним — бути Благом, Єдиним: адже такий Він. З Ним єдина, була чистим Серцем людина в Раю, до часів: все для неї тоді було Благом. Зло, як окрема Сила, виникло, коли Серце в очах людських розколося (бо тріснули самі ці очі) на те, чим воно є, і те, чим не є; а разом з тим — з'явилася й потреба у виправданні Бога як автора Зла, і плід її задоволення — теодицея, сумний маніфест влади Двох, непотрібний очам Одиниці.

Будь-яке державне правління за суттю є ідеократія; але ідеократія як влада ідеї, покірної Життю, — Розум Серця — є влада самого Життя, а ідеократія як влада ідеї, Життю не покірної, ідеї-в-собі — Розум Розуму — є страшна влада ніщо. Ним і є Сатана, кабалістичне ім'я якого Самаель є за суттю «самотній бог», «бог без Бога» як той, хто відкинув Його²⁶, і згідне з ним поняття індивіда як гоббсовсько-локківського егоїстичного самотнього атому — *атому Ворожнечі*, що веде війну «всіх проти всіх» (*bellum omnium contra omnes*)²⁷, на якому ґрунтується Захід і народжене ним поняття неперервної освіти. Як Розум без Серця, воно у позбавленні цього сполучного є фрагментарним, а отже, не може претендувати на роль фундаменту освіти: бо нічого цілісного, і отже надійного, на розколотому фундаменті не збудувати. Втративши свою цілісність як невіддільність від Цілого-Світу, людина є порох земний без небесного подиху Бога, який, за Біблією, колись перетворив його на людину. Держава, що ґрунтується на егоїстичній ідеї, — також егоїст: не слугуючи людині, вона має потребу в ній лише як у глині, замазці для зведення своїх стін.

Власне, насіння егоїзму завжди є в природі держави: як друге за особистістю, Одиницею, держава є Двійкою, що здатна стати і Богом, Єдиним, якщо Він єднає її, — і Сатаною, якщо Бог залишив її без опіки. Держава як Двійка є *меч обоюдогострий*, що в Ньому є Два як Одне, поза Ним — Два-Розкіл, егоїзм як Нарциса печать.

Одним з найяскравіших свідчень відповідності західної ментальності концепції атома Ворожнечі є мистецтво Заходу, і перш за все кінематограф США. Лавинний потік соковитих видовищ знущання над людською гідністю, битв з ураганною стріляниною (за умовчанням, єдино гідним засобом ствердження справедливості: кращий суддя — кольт), відверте милування стражданням і смертю — все це, створене відомою у реальному житті своїм боягузством американською нацією, свідчить про невіддільність ідеї насильства від західної свідомості, а разом з тим і про повний крах спроб осягти феноменальними, плоскими засобами величний нумен Життя і Смерті, проникнути в Глиб — Бога, Серце — через споглядання розірваних у шмаття кишок.

Бог є Глиб, а Диявол — облатка, що Глибом вважає себе. Саме це є великою суттю конфлікту Платона як Господа-Серця і Аристотеля, Диявола-Розуму. Глиб як Єдине, Ким світлий Платон, підмінив Аристотель *загальним* як купою шмаття Творця і Людини: загальне — Диявол як Ворох (рос.), Ворог людей, що краде у них Боже Одне²⁸. Комунізм (від лат. communis — загальний) є царство Диявола: ад в чистім сенсі як давній кліппот іудеїв — «простір шкаралуп», оболонка без сутей, розмелених на ніщо Ворожнечею. Російське «общество» і українське «загал» — слова праці цієї; так само — «спільнота»: Пила, Тьма як Нуль, що пиляє все пилою Двійки у пид, на який трощить все час, Тьма. *Захід, дім тління — вир часу.* Смішно, що колись саме він ляв СРСР за рух до комунізму: насправді же, давши через постать Маркса Росії його рецептуру, будує його вперто Захід, що битвою індивідів зі Світом торує прямий шлях у прірву. «Царство, що поділилося в собі, не встоїть», — казав Ісус. Царство Заходу, в якому всі ворогують з усіма, пало ще при народженні; воно є царство-ілюзія, царство ніщо.

Єдність, Серце — Знання; Ворожнеча, загальне — багатознання, від якого застерігали нас мудрі (і першими з них — Геракліт, Демокрит). Єдністю є *народ, колектив-Особистість*; загальним — є *натовп*: спільнота, позбавлена розуму кожного зовнішнім розумом усіх, Дияволом. «Коли сто чоловік стоять один біля одного, кожний втрачає свій розум і отримує якийсь інший», — казав Ніцше. Цей «інший», як зовнішній ум багатьох, є Диявол, дух Зла, що вкрадає окремий ум наш²⁹.

До Серця, Бога, волав як учнівської душі мудрець Песталоцці, впізнавши Диявола у Руссо, який бачив зразок виховання в сторонній природі³⁰. Цей клич потонув у гуркоті Просвітництва: «просвіщати» — світити навиліт, наскрізь. Так, простромивши нас своїм списом, вкрадає наш дух — Глиб, Творця — Сатана.

Освіта в її споконвічному сенсі є тим, що спонукує людину рости над собою, здобуваючи знання про світ і владу над його речами та процесами; і як така, вона є виконанням морального обов'язку людини відповідати своїй людській суті, яка є Пізнання та Розвиток.

Всупереч цьому, неперервну освіту слід визначити як служіння державі на шкоду служінню собі: освіту, що є неперервною лише остільки й у тій якості, оскільки неперервним є державний прогрес. Неперервна освіта — це прояв державного егоїзму: держава зацікавлена в розвитку людини лише як слуги; в усьому ж іншому вона для неї байдужа. Слуга ж, що вічно схиляється перед володарем, є раб, позбавлений Прямизни, якщо служить не Господу і не тому, хто єдиний з Ним. Людина як особистість, подоба Творця — Одиниця як Єдність; держава, що ставить окремий свій інтерес над її богосутнісним інтересом — є Двійка, Ворожеча; прагнення цієї останньої схилити людину перед собою як загальним (розділеним у собі) на шкоду Одиначному — є прагнення розколоти її і з цих шматків, як цеглин, збудувати свій дім. Вважаючи цілим себе, а людину частиною, держава жорстоко помиляється: частина — вона, особистість — є ціле; і високий обов'язок держави є будувати себе, дивлячись на особистість знизу вгору й покійно схиляючись перед нею. Микола Бердяєв писав про це: «Матеріалістичний комунізм підкоряє проблему людини як цілісної душевно-тілесної істоти проблемі суспільства. Не людина повинна організувати суспільство, а суспільство повинно організувати людину. Але в дійсності правда у зворотному: людині належить примат, людина повинна організувати суспільство і світ, і організація ця буде залежати від того, якою є людина, якого вона духу» [2].

Яку безперервність буде держава ціною людського розколу? Лише мертву безперервність глини. Вище я не даремно згадав конвеєрну суть неперервної освіти. Справа в тому, що *ідея неперервної освіти в тому вигляді, в якому вона дійшла до нас, законним чином оформилася з винаходом конвеєра Г. Фордом (1913)*. Саме у рік цього винаходу, тринадцятий від межі століть — сатанинський рік-корінь жахливого паростка Першої світової війни (1914), яка, як конвеєр заклання, волею Неба стала першим вдячним споживачем плодів конвеєрного виробництва³¹ — світ відчув гостру потребу в людях, освічених згідно з *механічно-неперервним* характером промислового виробництва, який є протилежним *органічно-неперервному характеру Життя*. Винахід конвеєра зробив переворот в укладі людей: він додав дискретному процесу розподілу праці, до того не прихованому від людських очей, позірної безперервності. Для забезпечення цієї механічної неперервності світ і зажадав технократів — умільців, освічених у машинно-дискретному, ущербному понятті. Лише заради їхнього продукування світ і заговорив про «неперервну освіту» як засіб машинізації людини, або її *махінації* (профанації): корінь у двох цих понять — є один. Безперервність освіти в її давнім, первинному сенсі та безперервність неперервної освіти — дві різні безперервності: перша є надчасова *єдність Простору*, яким є Світ і Людина у єдності з ним; друга є *безперервністю часу* і прояву її — історії, ріки втрати Людиною себе,

самозабуття як утрати Творця в собі³². Цар її є Сатана, цар машин, на які обертає він нас (рис.2).

Рис.2. Сутнісний зв'язок понять «освіта» і «неперервна освіта»

Витоком цієї ріки є позачасове минуле Людини і людства, відоме як біблейський Рай, Сат'я-юга Індійців і Золотий Вік Гесіода: це — «Небеса на землі», місце зімкнення Вічного з тлінним, де Вічність — панує. Її заперечення (як заперечує самозакохана ріка свій витік), історія — це земля без Небес, у відторгненості від них³³. Від Начала упливши цією рікою, ми втратили його: Світ, Бога, богів. Не безсмертні ці вмерли, — а ми для них, канувши в прірву часів, тьму-історію: від Сонця — за горизонт, куди нас унесла ця ріка.

Суттю становлення поняття «неперервна освіта» є згущення цієї ріки. Це поняття, як додаток до Людини — конкретне в його паразитичному прикріпленні до Абстрактного, — є надлишковим, пустим: не воно є Початок і Центр — ним є Суть, Повнота. Проте особливість егоїстичної ріки історії у тім, що кожний фрагмент її (бо фрагментарна вона в очах; Єдність — прихована в ній: Світло — в тьмі) зазіхає на місце Початку без права на це, кожний думає, що він — Причина (стовпом цього погляду в філософії є Кратил: якщо Геракліт своєю максимомою «все тече» ствердив принцип Ріки як потоку подій, яким і є історія, — цей співець чистого релятивізму абсолютизував його, залишивши Ріку без Витоку, яким є Людина, єдина з Творцем, і надавши, за відсутності цього Начала, право будь-якій історичній, позбавленій Бога і Людяності істоті ототожнювати його з собою³⁴. Егоїст ігнорує Господній Закон: ним собі є він сам — бог, який скинув Бога. Дотримуючись цієї логіки — логіки відносного, яка керує нами як історичними істотами, — ми, беручи за суть неперервну освіту як поняття-в-дії (бо дія — життя поняття), маємо представити його еволюцію у вигляді наступної таблиці.

Таблиця

Етапність становлення поняття «неперервна освіта»

№	Назва етапу	Період, охоплений етапом	Зміст етапу
---	-------------	--------------------------	-------------

1	Етап латентного формування поняття «неперервна освіта» як процес «нагромадження історичної кількості».	Від виникнення Людини як історично-діяльної одиниці — до її підготовки до вступу в еру технічного прогресу.	Приховане накопичення історичних змін, які надалі спричиняють народження поняття «неперервна освіта».
2	Латентний етап безпосередньої підготовки появи (народження) поняття «неперервна освіта» в понятійній матриці людства.	Від років англійської Реформації як періоду народження технічного прогресу в сучасному сенсі цього поняття — до початку ХХ століття.	Процес бурхливих якісних трансформацій (як підсумок «нагромадження кількості»), який здійснює пряме готування появи поняття «неперервна освіта».
3	Етап явного оформлення поняття «неперервна освіта».	Від року винаходу конвеєра Генрі Фордом, 1913-го — до початку ХХІ століття, межі бурхливої своїнтеграції, яка ознаменувалася введенням загальноєвропейської грошової одиниці — євро (як за суттю — злата, диявольської підміни Духа-Творця як фактора істинної консолідації людей*).	Поява поняття «неперервна освіта» і його становлення як інструмента активних суспільних перетворень.
4	Етап продуктивного використання людством поняття «неперервна освіта».	Від межі ХХ — ХХІ століть до теперішнього часу і далі.	Поняття «неперервна освіта», склавшись як знаряддя суспільних перетворень, здійснює енергійну роботу з поглиблення науково-технічного і споживчого прогресу людства.

* Нуменально злато є рідиною як **рідким вогнем** — Сатани або Бога, залежно від наміру свого використання. Звідси природним є золотий дощ, що зійшов з небес під час народження Афіни, і дощ злата, на який обернувся Зевс, щоб увійти до Данаї: адже обидва дощі були рідкими. Маг, згідно з цим, *бачить* шматок золота як сяючу рухливу краплю, подібну до краплі ртуті. Це саме той вогонь, на який, за Гераклітом, обмінюються всі речі; про рідкий стан золота пише Платон у своєму «Тимей». Той, хто заважає цьому вогню текти, вступає в конфлікт з «Сповіддю заперечення» давньоєгипетської Книги Мертвих, яка вимагає від людини «не заважати водам текти», — і цей вогонь *розмиває людину зсередини*, наче бурхливий потік загату (яскравими прикладами цього в літературі є скупарі Мольєра, Пушкіна, Бальзака). Як фактор ринкової консолідації сучасної світової спільноти людей, злато є сатанинським вогнем.

Плинність золота є проявом плинності світової ріки подій, про яку вчив Геракліт. Той, хто перешкоджає йому, руйнує себе — бо ріка ця є Світ, зруйнувати який він безсилий як тлінне — Безсмертя; той, хто сприяє йому, є співтворцем Світу й себе: бо Світ є наша Суть. Свідченням цього є мудрий латинський девіз, що повторює давній наказ Книги Мертвих, «Omnia sponte fluant — absit violentia rebus»: «Нехай все тече саме по собі — примус супротивний речам», — винесений на обкладинку головної педагогічної праці Яна Амоса Коменського, «Великої дидактики».

Зміст таблиці, як бачимо, відповідає поділу історії на два етапи: етап, що передує появі поняття «неперервна освіта», і етап його наступного прикладного розвитку, який, як відзначено вище, полягає в його трансформації в поняття «неперервна професійна освіта». Як суто умовний, цей поділ протистоїть поділу істинному, точкою відліку (початком координат) якого є **Різдво Ісуса Христа** не як «со-бытіє» (рос.), тобто «те, що сумісне з Буттям» як тьма зі Світлом, — а саме Буття: не феномен, а Нумен, який розсікає своєю неналежністю йому феноменальний плин історичної ріки на часи до Різдва і часи після нього: бо Центр не належить до периферії (перебуваючи, як точка пустоти, поза її складом: такою є наша душа в тлінній тілі), Начало не є продовженням; тоді як точка появи (народження) поняття «неперервна освіта» належна до цієї осі і є пунктом її згущення (вузлом) подібно до будь-якої події, суттю якої є час, тьма. Точка істинного Начала є істинним і єдиним Сьогоденням як тим,

що, позбавлене належності до ріки часів, ніколи не минає; точок начала умовного, вузлів тьми, — безліч, і будь-яка з них є сьогоднішнім фантомним, яке виникає лише для того, щоб у ту ж **МИТЬ** бути **ЗМИТИМ** потоком часів.

Нуменально точка Різдва Христова тотожна позачасовому минулому людства як Витоку історії; зовні різниця їх у тім, що останнє є Світлом-до-тьми, від якого ріка ця тече, а Різдво — Світло-в-тьмі, що цю ріку живить зсередини. Два ці Витоки як один, Глиб, яка є і «тим, що до (перед)», і «тим, що всередині» — є Повнотою Людності. Як Людина надісторична, вона є Цілим; людина ж історична є її частиною. Частиною цього ж Цілого є і технічний прогрес, що також перебуває в його череві як плід історії. В цьому є суть співвідношення історичної людини і техніки: як *рівні за неповнотою* (частковістю: обидві — частини), вони, не знаючи Цілого і вважаючи ним кожна себе, борються між собою за трон його, і машина у цій боротьбі — переможець як втілена смерть, механізм як частина, позбавлена Цілого вщент (рис.3). Ось чому спеціаліст у цім світі долає людину: чорніший за неї, у п'яті історії він, механізм у душі, наче у воді риба, перебуває в стихії своїй як у злі зло, що сильніше за напівдобро, яким є історичні ми поза професіями.

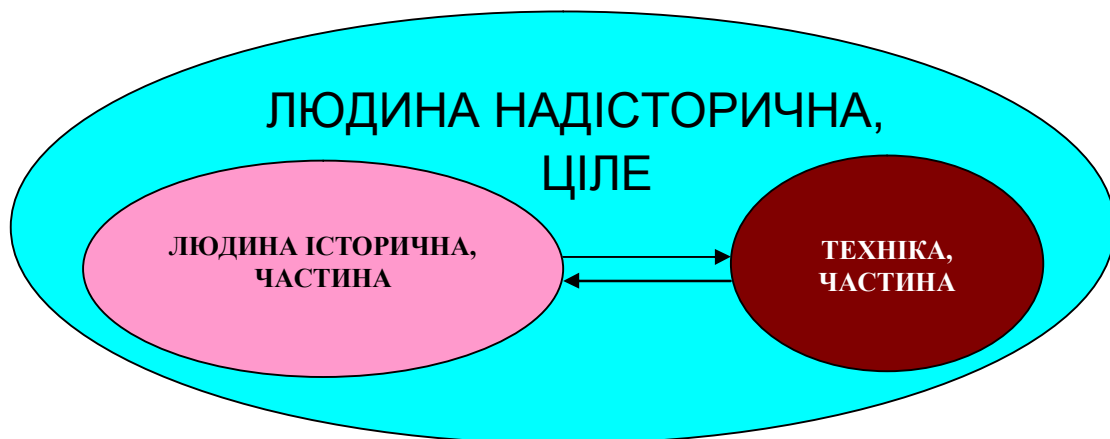

Рис.3. Сутнісне співвідношення Людини і техніки

*

Ідея неперервної освіти дедалі набуває поширення в надрах людської спільноти, знаходячи, з одного боку, своє практичне втілення в системних рішеннях всередині держав, а з іншої, одержуючи спільну платформу впровадження з просуванням держав-членів світового співтовариства шляхом міжнародної інтеграції. Два ці процеси все більше являють тенденцію до злиття в єдиний загальнопланетний процес. Бо при всьому розділенні держав за політичними, релігійними та іншими жорсткими ознаками є, як відомо, те спільне для всіх, що неухильно валить ці бар'єри і з кожним днем все сильніше перемішує людський мурашник. Це — людське прагнення продавати й купувати, тобто спілкуватися інтернаціональною мовою товарів і послуг, універсальною платформою якої є всесвітній ринок.

Безпристрасний літопис історії свідчить про те, що торгівля між державами не припиняється навіть тоді, коли армії їхні вступили у військове протиборство і ллють кров одне одного на полях боїв. Ринкові далека мораль: він жваво торгує з ворогом, іде на шантаж і підкуп, торгує всім чим завгодно, включаючи секретні технології і само наше тіло, яке можна не тільки продати, а й навіть убити, принісши, як гусака на тарілці. Вторгнувшись у розуми, ринок експропріював для продажу людські думки; число, сутність речі за Піфагором, відсік він від речі; від речей відсік імена, ковдри їхні, пусті у собі. Захопивши людину зсередини, на річ як предмет продажу перетворив він її саму. Бо людина за суттю — не плоть, а душа; ринок як золотий телець, Мамона, є викрадачем душі, або її покупцем, що підмінює Цінність — ціною: бо купити те, що не продається — є вкрасти його; і угода про це — договір з Сатаною, підписаний кров'ю, субстратом Життя³⁵.

Какие времена! Барыг столпотворенье.
Ни чести, ни ума. Барыш — один закон.
Стремленье все продать — позорное стремленье,
Оно окружено презреньем испокон.

И в памяти веков средь светочей заветных
Их нет, кого Христос из храма гнал взашей.
Средь тех, кто род людской прославил, средь бессмертных
Я что-то не встречал бессмертных торгашей.

Так рік російський поет Михайло Каменецький про ринковий дух чистогану, який не в честі у народів як дух нелюдський — Сатани дух, що сіє розкіл. «Торг» за змістом є «поділ»: відторгнути — є відділити. Хто ділить без єдності з Богом — руйнує цим світ, бо руйнує себе.

Консолідація міжнародного ринку на позаморальній основі, яка відбувається нині, — це закриття кришки склепу, який відокремлює людину від Світу. Система неперервної освіти, що зливається з окремих національних і субнаціональних шматків у єдину світову ковдру, є, як зазначено вище, фактором цієї ринкової консолідації, і не буде перебільшенням сказати: неперервна освіта в світі є тим більш неперервною, чим більш неперервним у ньому є ринок. За суттю це одна безперервність; розвиток міжнародного ринку та розвиток міжнародної системи неперервної освіти — дві сторони однієї медалі товаровиробництва й торгівлі, взаємну активізацію якими одна одної доречно порівняти з відомим зі шкільної хімії ефектом прагнення кинутого на лід лужного металу добувати воду: чим більше розігрівається він від реакції, тим більше розтоплює лід навколо себе, а чим більше розтоплює, тим сильніше розігрівається, взаємодіючи з водою. Діючи в інтересах ринку, неперервна освіта настільки ж позаморальна, як і він; єдино «людяним» у ньому є прагнення потурати тілесному комфорту індивіда: машини, які виготовляються «безперервно навченими» фахівцями, все більш швидкі й економічні, дивани все більш м'які й т. ін.

Навіть війна держав не здатна перешкодити ринку наводити між ними мости торгівлі. У світі їх з цієї причини необачно ототожнюють з мостами дружби. Це є повною оманюю: істинна

дружба безкорислива, вона ніколи не має своєю основою злато; торгівля ж є родом златолубивої, корисливої «дружби». Справа торговця — продати, «впарити», а кому — байдуже. Ось чому ринок, як безособова консолідуєча сила, перешкоджає людям бути самими собою, дружачи й ворогуючи без користі, — бо й ворожнечі, і дружбі він ставить у відповідність золото, здатне при зручному випадку купити і те й інше. Ту ж печатку знеособлювання людей несе неперервна освіта: вона перемішує світ, валячи в ньому і добрих і злих, і корисливих і безкорисливих в одну гігантську купу, де марні всі спроби зрозуміти, хто є хто. У свій час саме таку картину являли нацистські табори смерті зі зваленими в одну смердючу купу мільйонами трупів людей. Але живий труп огидніший мертвого: він — протиприродний. Тим часом, своєю безперервною і абсолютно індиферентною до людяності перемішуючою роботою ринок і супутня йому неперервна освіта плодять мільйонні нашарування живих мерців. У світі законним є рух антиглобалізму, що перешкоджає стиранню міждержавних кордонів: бо знищуючи межі держав, люди стирають тим *свої, людські межі*, втрачають лице своє як суть, як душу, — що є найгіршим людським падінням: падінням у прірву ніщо. Цар її є Диявол. Бог — Той, хто кладе справедливі та істинні межі, Диявол — є той, хто стирає їх і кладе межі ті, яких у Бога нема. Стерши межі свої, дані Богом — зливаємось ми з Сатаною³⁶.

*

Який висновок напрашується з цих міркувань? Невже, у визнанні їх, людству слід покінчити з торгівлею? Невже потрібно йому терміново згорнути програми неперервної освіти? Ні, про це не йдеться. Йдеться про те, щоб *торгувати без втрати себе*; щоб освіта, яку одержують люди для ефективного спілкування мовою товарів, не скасовувала їхньої *людської мови* і їхньої *людяності як такої*. Ринок і його вірний супутник неперервна освіта хороші й корисні для людей рівно настільки, наскільки вони *допомагають їм бути людьми*; в усьому ж іншому — вони шкідливі і навіть небезпечні.

Ринок на основі моралі, освіта на основі моралі як Ум на платформі Серця — ось що слід людям впроваджувати на Землі, щоб ринково-просвітницька м'ясорубка не перемолола їхні особистості на дрібний вінегрет. На жаль, нині ножі цієї машини обертаються з чудовим успіхом. У багатьох державах світу вже давно помічено сумну тенденцію *падіння патріотизму з розвитком ринку*. Найманцеві однаково, на якому боці, **ЗА КОГО** воювати: він воює **ЗА ЗЛАТО**; споживачеві байдуже, де саме йому їсти, займатися сексом і спати — в Америці чи в Україні: будь-яка земля для нього — *територія, пасовище*, і краще там, де ситніше. У цьому сенсі він гірший за тварину: адже заради блага родини тварина ляже кістками; людина ж, просочена ринком і куплена ним з потрухами, заради вигоди не пожаліє й матір. Патріотизм і любов до своїх близьких — стовпи держави: зруйнувати їх — означає загубити і

її, ствердивши як вирішальний фактор її єдності **ВОРОЖНЕЧУ**. Якщо, приїхавши в Америку, ви без запрошення вступите на чийсь віллу, в вас можуть запросто пальнути з рушниці: право приватної власності в Америці — святе. Настільки святе, що як мертва буква воно підмінило собою життєдайний закон людяності, який говорить: право на річ — ніщо в порівнянні з правом на життя; нема життя — навіщо речі? На жаль, за хрускотом щелеп, що розмірно пережують делікатеси ринку, все менше людей розуміє це.

У пам'яті того, хто пише ці рядки — телеміст листопаду 2005 року, на якому тодішній Президент України В.А. Ющенко відповідав на запитання українських студентів. Під час цього діалогу один з них запитав: чи не вважаєте ви, Вікторе Андрійовичу, що з уливанням нашої вітчизняної системи освіти в європейську буде втрачено те унікальне в ній, що давало законне право вважати її однією з найкращих у світі? Запитуючи, студент, звичайно, мав на увазі людяність нашої освіти радянських часів, наявність якої (незважаючи на всім відомий тоталітарний присмак) і надавала йому тієї вищезгаданої моці, про яку складають легенди. Але Президент, наче не зрозумівши запитання, вимовив ту саму сентенцію, яку і він і десятки інших політиків неодноразово висловлювали з телеекранів: він став говорити про те, що завдяки європеїзації вітчизняної освіти в наших громадян з'явиться можливість працювати і заробляти за європейськими критеріями, бути затребуваними й у нашій країні, і за рубіжем... і т. ін. Все це, звичайно, так. Але в контексті сказаного безперечним є те, що не це первинно для *особистості*, яка формується, а те, що з утратою нею себе самої внаслідок занурення в зів споживчої освіти, працювати й заробляти гідно стане просто **нікому: з утратою особистості зникає і гідність, притаманна їй**. Я не знаю, чи розуміє пан Ющенко, що обіцяє Україні найчистіша освіта по-європейськи. Проте сам факт, що в своєму діалозі з хлопцем, який вступає на життєвий шлях, сам керівник держави, громадянином якої є цей юнак, дав на його щире запитання звичайну для хитрунів «відповідь глухого» (ab surdus), прямо вказує на те, що процес сутнісного омертвіння нації глибоко пустив своє коріння й невблаганно розвивається. Факт відчинення навстіж воріт Батьківщини перед ринком і наскрізь просоченою ним європейською освітньою системою являє собою не що інше як беззастережну капітуляцію перед ними.

Звичайно, здати місто без бою — не завжди означає зробити це через боягузтво і безсилля; часто це відбувається через обман. Усім відомий сюжет давньогрецької міфології про падіння Трої від хитрості ахейців, які проникли до неї у череві дерев'яного коня. **Ринок — це троянський кінь**: держави, що невсипно піклуються про непорушність своїх кордонів, зустрівшись з ним втрачають усяку пильність і безтурботно впускають його як свого — і цей ворог висмоктує їх зсередини, як лимон, залишаючи лише шкурку. Водночас, той же ринок, поставлений під контроль розсудливої державної влади, — як отрута, перетворена на ліки

(Розум — на Серце, Тьма-Двійка — на Тьму-Нуль, у чому полягає відомий принцип Тантри), здатна явити прямо протилежний ефект. У цьому сенсі корисним є приклад Давнього Єгипту. У цій країні, сорок століть якої є зразком безприкладного державного довголіття, справи керування державою перебували в руках жерців, для яких дотримання власного, *внутрішнього* інтересу своєї країни було за суттю питанням спокою бога Амона (Ammon-Ra Hermakouti³⁷), святилищем якого був у їхніх очах весь Єгипет. Ось чому будь-яке вторгнення в цю сакральну сферу Божества зустрічало негайну тверду відсіч цієї когорти Присвячених; і якщо винним у ньому був фараон, жерці без коливань відстороняли від державного керма й цього вельми поважного сина Амона за неповагу до Батька. Духовне самодовління Єгипетської держави внаслідок невсипущого оберігання її Таємниці, якою був Амон, — ось стиль і спосіб правління жрецької касты. У цьому — причина того, що Єгипет, подібно до Сфінкса і пірамід, проіснував настільки довго. І саме цього тотального розуміння державної сфери як священної духовної Глибини, входити в яку дозволено лише Добру, — гостро бракує сьогодні УкРАЇні (спорідненій із Єгиптом Діадою, числом їх обох³⁸) через її недосвідченість у питаннях спираючись на мудрі історичні приклади³⁹, і тій же палко закоханій у себе Америці, де за наявності достатньої грошової суми купівля державного секрету є справою настільки ж простою і звичайною, як і купівля гамбургера в ближньому «Макдональдсі».

Будь це розуміння (якщо воно є — разом з його умовою, совістю) хоч трішки глибшим у наших державних мужів, вони неодмінно забили б тривогу з приводу експансії європейської моделі освіти, глянувши на жахливі плоди, які воно вже дало. Плоди ці, між іншим, бачаться нам у тім, що в усіх «освічених» західних країнах, незважаючи на хвалений дух Кембриджу й Гарварду, стрімко росте число людей, які зовсім не хочуть мати вищу освіту, хай і в тому її механічно-споживацькому вигляді, яким торгує навінос Захід. Логіка молоді в цих країнах проста: якщо навчання необхідно людині для благополучного життя, — навіщо мені вчитися, коли й без усякого навчання я *вже* благополучний? Навіщо мені нудитися над книгами, напружувати мозкові звивини, якщо й без того я маю все? Під словом «усе» розуміючи матеріальну забезпеченість (машина в кожного члена родини, розкішні міська квартира й заміська вілла, вигідний шлюб та ін.), молодь Заходу не відає, що істинний рід людського багатства — багатство духовне; більше того, вона взагалі не розуміє, що таке це багатство: сите черево є кращою пігулкою духовного сну! Становище в таких найбагатших та імперськи-претенціозних країнах, як Америка, рятує почасти те, що програми низки фундаментальних досліджень у них щедро фінансуються державою. Але що дадуть ці вливання, коли фінансувати стане нікого?

Харизматичний президент США Рональд Рейган якось відверто зізнався, що в 1974 році Америка вирішила проблему нестачі в Америці математиків вищого класу за рахунок «витоку

умів» з СРСР — країни, яку він же нарік «імперією зла». Про цей «витік», як жирний приріст у власному «стані добра», президент говорив як про блискучу перемогу Штатів, хоча за суттю вона була не перемогою в споконвічно духовному, високому понятті, а лише вдалою угодою перекупника. До честі цього діяча відзначу, що такою оцінкою успіхів своєї держави він лише констатував давню істину: *перемогти споживачеві — є купити, а там, де можливо — і вкрати*. Втім, і без цих одкровень ні для кого не секрет, що знаменита «мозкова Мекка» США Силіконова долина донині процвітає завдяки втікачам від радянського режиму. І ось питання: оскільки СРСР зруйновано і всі його колишні республіки та сателіти тепер так само, як і США, роз'їдаються виразкою споживацтва, — звідки візьмуться в Америці «позикові уми», коли ті, які ще є в неї на прикормі, природно вимруть і атрофуються від старості й ожиріння?

Ось ті суворі у своїй відвертості питання, які варто задати собі першим персонам нашої держави, щоб їй не піти за іншими второваною дорогою падіння. «За справами їхніми пізнаєте їх», — казав Ісус про лжепророків. Справи неперервної освіти, а за суттю — того світогляду, тієї ментальності, які вона представляє — недобрі. Чому ж з такою поспішністю біжимо ми в її обійми, з такою ганебною безоглядністю вшановуємо її глашатаїв?

*

Завершити цю статтю хочу одним ключовим зауваженням. Антиморальний, руйнівний характер неперервної освіти не є щось таке, що виходить за межі західної демократії. *Освіта ця і є ця демократія в чистому вигляді*. Власне, «західна демократія» є тавтологічним сполученням: бо «Захід» і «демократія» — поняття тотожні. *Демократії ніколи не було на Сході і він не творець її*. Давня Греція, її колыска, є Захід (не-Схід) у духовному сенсі: бо саме тут **Зевс** (Zeus pater — звідси йде римське Юпітер), бог-Муж як чистий Розум, змінив собою давнє всесвітнє Серце, Богиню-Матір, яка панувала повсюдно, поглинувши її як зів (рос. **зев**) і здійснивши цим сутнісне *викрадення Європи* — як серця цієї землі, залишивши облатку без Глибу, яким є Тьма, Матір богів⁴⁰. Бог-Єдиний, яким була Жінка ця (бо Небуття, яким є Вона — Десниця Божа, Одне), ставши Мужем, розпався на безліч богів: Муж без Жінки не Єдність — шматки. Так прийшло в світ язичество. Але і коли на зміну йому Ксенофан став учити про бога єдиного, був той не Бог — Сатана: бо безособовий Бог був *Богом вільним від особистості*, залишивши її *пустою для Другого, Сатани*: душа наша — Глиб, місце святе — не буває пуста! Саме в Греції, вийшовши з Міфу, Вітчизни Людини, з'явився зародок прийдешньої атомізації людства у вигляді поділення ойкумени на еллінів і варварів, «інших» як залишок, решту — оплот фанатизму, який так само поділяє людей на віруючих у Бога та еретиків⁴¹; за тієї ж причини як кару впроваджено тут остракізм — відмову людині у Вітчизні, за суттю — у *Світі*: позбавлення частки Цілого як Суті її. Адже Вітчизною Грекам був Світ (бо, воістину, суттю Еллади є Мудрість, а Світ — Дім мудреця, ким є той, хто в частині малій

бачить Ціле і любить її як його), і тому позбавлення її для елліна було тотожно страті через обезглавлення: бо, *Суть частини, Ціле є головою її. Так головою людини й народу — є Світ і Господь*. У розбіжності з Ними Еллада є витокком Заходу у власному, сатанинському розумінні останнього, — але не він сам: бо Бог панував у еллінських серцях!⁴² Бог, Всевишній був світочем людства Античності, Він був ним і у Середньовіччі. *Захід, і демократія як сатанократія разом з ним, розпочинається як епохою — Ренесансом⁴³, а як країною — Англією XVI-го сторіччя*. Перша європейська за масштабом революція, яка відбулася в ній під полум'яними гаслами народовладдя, зрубавши кривавою рукою Кромвеля⁴⁴ голову королю як наміснику Бога в державі⁴⁵, тим відрубала її демосу, народу. Ось коли місце Господа, скинутого цим страшним діянням, посів його антипод Сатана; мудрий демос, народ перетворився на сповнений хаосу деймос — жах⁴⁶, яким є натовп. Англія⁴⁷, яка в одній собі поєднала оплот революцій, колыску масонства як руху творців храму Тьми, «вільних мулярів» (тому, як острів, і маючи вигляд *цеглини*), і витік прогресу машин і науки, — явила собою престол володаря цих трьох, Князя тьми: Захід у власнім вигляді й демократію як народовладдя без народу. Дух Англії як дух машинний, масонський і демократичний — є Князя злий дух. *Техніка, розвиткові якої поклала вона початок, і є безголовим царем, що вважає себе царем повним: частина, що бачить себе Цілим, Усім⁴⁸*.

Деймос — жах. Хаос, жах — не є Суттю, що, гола, нас кличе до себе. Жахає нас маска: застигле лице, *душа мертва*. Театр, що створив її, йде від трагедії — «цапиної пісні» як наспіву Пана, жакливого помічника Діоніса, від містерій якого пішов театр. Діоніс і Зевс — боги, які, за Піндаром, є рівними за величністю⁴⁹ — схожі звичаєм ховатися від очей. Схожість їхня законна: обидва — стовпи однієї землі, однієї медалі боки. Ця земля, ця медаль — є Еллада, вітчизна театру як дім Сатани (рис. 4). Ось земля ця: все добре, прекрасне, що є в нас — від неї; від неї — все зле. Це закон: у світі Двох, яким є світ наш, Добро і Зло нероздільні, два цих — є одне.

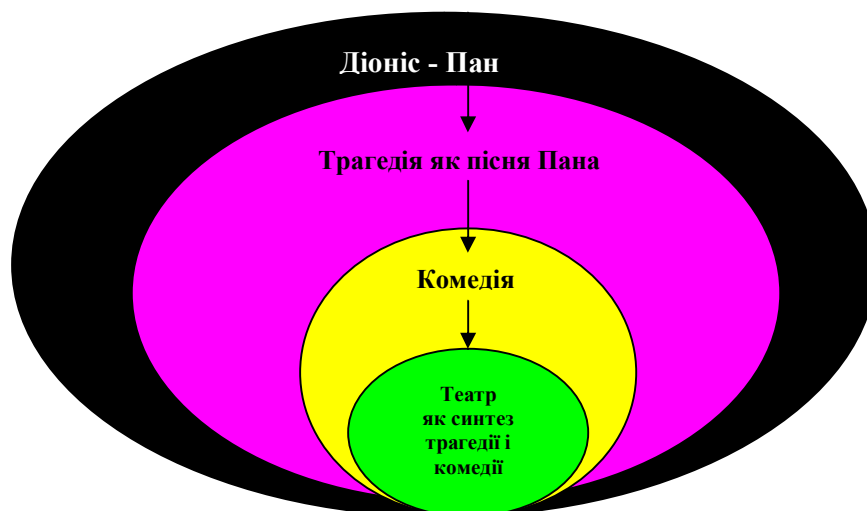

Рис.4. Сутнісна схема походження театру

Народившись в ньому, Диявол у Англії, скинувши Божий престол, ставить трон свій, таємно сідаючи в нього⁵⁰; в Америці ж — Заході Заходу, серці Пітьми — він відверто займає його⁵¹. Саме ім'я **А|мер|ика**, тобто «позбавлена Міри» — знак в тім: Міра — Бог, без Кого все *пусте як Диявола дім*. Святе місце — пустим не буває: де Бог зник — живе Сатана, посів крісло Його.

Богосутня, Еллада є Серце під маскою.

Втративши Бога, Америка — маска без Серця, облатка заради себе.

Ось прозорий шлях Тьми.

Ось чому демократія — це відносно нове в історичному сенсі поняття. Ось чому вона є поняттям вкрай старим. Все це відав Микола Бердяєв, який писав у 1923 році: «Демократія — не нове начало, і не вперше входить вона у світ. Не вперше в нашу епоху питання про демократію стає релігійно-тривожним питанням. Воно постає вже не в політичній, а в духовній площині. Не про політичні форми йдеться, коли відчувають релігійний жах від поступального ходу демократії, а про щось більш глибоке. Царство демократії не є новою формою державності, *це — особливий дух*» [3, курсив наш]. Дух цей — Сатана. Вище я вже казав про нього як про регулятивний принцип, або зовнішній імператив, як суть неперервної освіти; і оскільки він є ним, *у демократії і неперервної освіти він є дух один*. Якщо Бог є джерелом Свободи, Диявол є тим, хто її викрадає, підмінюючи як Силу — Насильством як Несвободою під її манливою маскою. Бердяєв пише також: «Для багатьох російських людей, що звикли до гніту несправедливості, демократія представлялася чимось визначеним і простим, — вона повинна була принести великі блага, повинна звільнити особистість. В ім'я деякої безперечної правди демократії ми готові були забути, що релігія демократії, як вона була проголошена Руссо і як була здійснена Робесп'єром, не тільки не звільняє особистість і не стверджує її невід'ємних прав, а зовсім придушує особистість і не хоче знати її автономного буття. Державний абсолютизм у демократіях так само можливий, як і в найбільш крайніх монархіях. Такою є буржуазна демократія з її формальним абсолютизмом принципу народовладдя... Інстинкти і навички абсолютизму перейшли в демократію, вони панують у всіх найдемократичніших революціях» [4].

Ось гіркий плід, що несе Захід нам в оболонці цукерки. Атом Ворожнечі, самозакоханий індивід, учить він, є взірцем для нас. Ні, мудрі західні друзі, Людина не є цим лайном⁵²! Поза брудом, у давній своїй чистоті вона є світлий *атом Любові*, живий тим, що Суть його є *Атом атомів, Світ*⁵³! Ним бачив Людину великий Платон. Ним, слідом за всіма, хто шанує Творця і Закон, його бачити треба і нам.

Чим тоді є нам Захід? Не вчитель він — *вістка про Схід*, що веде до нього як неправда — до Істини (весть — весті (рос.)). Схід — **Ost**, Шило **гостре**, яке не сховати в мішку, Захід — **West** про нього. Так хвороба у мудрих очах є вказівка здоров'я.

«Зло придушуй в зародку. Якщо випущений час і укріпилася хвороба, що тут поробить лікар?», — казав Овідій. Знаючи це, в час важливого вибору, що стоїть перед нами, громадянами нової України, нам не треба заздритися на загальновизнані чужі зразки: загальне, чуже — зло, якщо не пройшло іспит серцем. Маючи власну голову на плечах и власне серце у грудях, нам треба міцно пам'ятати: не демократію, по-європейськи чи якимось по-іншому, будемо ми, а Україну — вільну, сильну, *свою*. І навчати її громадян ми повинні в її неповторному світлому дусі.

Коментарі

¹ Саме це мав на увазі Геракліт, казавши: «Один для мене — десять тисяч, якщо він — найкращий». Число Десять Тисяч, як «тьма» у Слов'ян і як «міріада» Еллінів, за давнім Знанням є сутнісним виразом незлічимо великої множини (тому Архімед розглядає його як опорне в труді з красномовною назвою «Зличення піску»; розмір атоми, душі, згідно з Ведами, є десятитисячною частиною перетину людського волосу, що є не звичайною для нас, тлінних, цифрою кількості, а **числом прірви**, яка поділяє чисту Якість, Дух, і чисту кількість, матерію, — мостом, пізнати який означає пізнати і ті береги, які з'єднує він. Казав Шанкара: «Учень [той, хто бажає набути Знання і крокує Шляхом його — *Авт.*] повинен мати непохитне прагнення досягнути розбіжності між матерією і духом»). Тлінний, феноменальний світ «тьми речей», тобто їхньої нескінченно великої кількості, згідно з китайською традицією є тому «світом Десяти Тисяч Речей». Звідси слова Геракліта треба розуміти єдиним чином: зовнішнє (об'єктивне) існує лише тому, що спирається, як на свій Вітик, на Глиб: Одиницю, Творця як той Нумен, що сяє в усьому; найкращі — блаженні посудини Його.

² Цим голосом є і мораль як така (ціле Боже; моралі часткові, бажаючи місця її — Сатани поклик), і совість наша. Але мораль є Бог, Одне; совість — є Два як суворий Господній суддя. Непричетна до тлінного, Двох, мораль є куля Бога всередині нас; з тлінним сплетена як Два з Двома (Двійка Божа — з безбожною, див. ком. 38), совість є голка, що жалить стражданням порушників волі Його.

³ Корінь «бол» у цій назві є вказівником Сатани — вавилонського Бела (Ваала); «о» і «а», що чергуються тут, є за суттю єдиною буквою (**А**льфа — **О**-мега, Перше — є й Останнім). Саме від цього кореня походить російське «боль» і українське «боліти»: бо Бог — Радість суцільних, а Сатана — їхня біль і **печаль** (тобто те, що **пече**, як вогонь, їхню душу). «Бол», Тьма, є частиною слова «**обол**» — так звалася дрібна монета в Елладі, яку клали у ріт покійному як платню **Харону** за перевезення у царство Тьми (про сутність кореня «хар» («хор») див. ком. 38).

⁴ Вміння у їхній окремоті — якість людини як чистого «я» без його поєднання зі Світом і Богом (тобто життя її за законом протиріччя, а не за законом тотожності й розбіжності — див. далі). Тварина, як невіддільне від Них, є лише **автоматом** Природи за його визначенням Аристотелем: всі дії, які вона здійснює, всі прояви її ества — це активність самої Природи, яка самовладно творить через неї. Про бобра, що буде свою загату, не можна казати, що він вміє її будувати: не він будівельник її, а Природа, Світ. Інше — людина. Несучи свій дух, як окрему іскру, в собі самій, вона і залишена Світом на саму себе. Волею Бога вона відторгнена від Нього і Світу, в чому і полягає **тягар людської свободи**: бо у відторгненні від Світу людина придавлена ним як каменем нестерпної ваги (адже справді він є **Камінь** каменів, **Божа Любов**, бог якої в Індійців є **Кама**, а звернення до нього шамана з проханням про допомогу — **кам**лання: воістину, як **лікування Любов'ю**, бо найкращий лікар — вона; і Камінь цей у відторгненні від людини є антиподом Любові — він Ненависть, подих Диявола), — тоді як воістину їй, навпаки, слід спиратися на нього. Зняти цей тягар зі своїх плечей і перетворити його на Опору їй можна єдиним чином — усвідомивши свою невіддільність від Світу і ставши на шлях добровільного Служіння йому як Свободі: бо той, хто слугує Свободі — є Нею і сам. Тут криється сутність людських вмінь. Вміла, і *лише вміла*, людина (Homo faber), є та, для якої Свобода є тільки тягар — бо, як частка без Цілого (у незнанні його), вона не усвідомлює її як свою чисту Суть, **як Себе**. Та людина, яка усвідомила це — є людина Знання. Мудрою ж (як Homo sapiens — «людина розумна»: бо розум без Мудрості — мертвий) як такою, що перевершила і Знання, є людина, яка свідомо вступила на шлях вільного Служіння Світові й пішла ним. Сенс людського життя і є цим усвідомленням Шляху і становленням на нього.

⁵ В тексті статті слово «Світ» за змістом перевищує поняття «Космос». Ось їхній зв'язок: Світ є творіння Боже як Пара Творця — єдність Буття, або Космосу (Всесвіту як того, що відкрито очам суцільних), та Небуття, або Нірвани (того, що приховано від цих очей); і остання панує над Буттям, як Питьма над палаючим і згасаючим у ній Логосом у вченні Геракліта. Світ — Божий Вогонь; Небуття як одна сторона його є Вогонь Чорний, Ніч Світу, Буття же як друга — є

Білий Вогонь, День його. Бог є Той, хто є Третім між Двох цих: Клей Світу, що з'єднує їх у світове Одне і без якого нема його. Третій між Двох, Бог є сущого Міра як Благо, незгідне з яким — є Зло («зло завжди надмірно», — казав Моріс Бланшо про це у відгук дельфійському «нічого понад міру», — тобто нічого поза Богом: бо все поза Ним — Зло). Як Творець Вогню-Світу, Бог є його Факельник, що запалив його; але оскільки початком вогню є вогонь, то Вогнем, як Любов'ю, є обидва: Світ є Вогонь для очей наших, Бог — є Вогонь для Себе. Невід'ємний від Бога, як пара Буття-Небуття і Бог-Клей поміж ними, Світ є числом Три (що являє само слово «Мир» (рос.) — М у ньому є буква жіноча як Тьма-Небуття, Р є буквою чоловічою як Буття-Світло, а «и» поміж ними — сполучник як Клей Світу, Бог). Як цар Світу, Бог є царем Світла (Буття) і Тьми (Небуття), синтезом яких є Світ; Сатана як володар тьми тлінного, тьми-у-бутті, яка менше за Тьму-Вічність як Два за Нуль — є, як такий, Князем тьми.

Як Буття-Небуття, День-і-Ніч, Світ — будівля о двох поверхах, і той поверх, де живемо ми, Буття-День, є нижчим за Ніч-Небуття як Дно Світу: ми, суцї, живемо **на Дні**. **Днем як Дном** був Еллінам бог Зевс, архетип Сатани, Князя Дна (слово «белый» (рос.) як колір Дня йде від **Бела**, Диявола: Диявол — День, Ум, — див. ком. 33 і 39). Світ для Греків був **Богом очей** (див. ком. 35), **Макрокосмом**; душа наша як Світ-у-тілі, тобто Ціле в своїй частині, — як друге за Світом, за Греками є **мікрокосмом**: бо «мікрос» для них є не «малий» за розміром (Вічність, Світ — є Нескінченність, співвідноситися з якою не можна через кінцеве), а «другий за Великим» як **молодший за старшим**, «окремий від Великого і невідокремлений від нього», згідно з законом єдності тотожності й розбіжності (див. далі); і за Платоном, душа як окреме («сама по собі», казав він) — є людина як ціле, тобто як одне вона є мікрокосм.

⁶ Тобто облатку до Суті, ілюзію до Реальності. Про це казав Піфагор: «Ніколи не давай повної волі своїй уяві: вона породить чудовиськ».

⁷ У вічних очах Одиниці, підвладних закону тотожності й розбіжності, Любов'ю є й Бог, і Світ, — тобто вони **єдині в Любові, Вогні: бо Вогонь — вона**; в тлінних очах Двох, де цар є закон протиріччя і тому Любов є відмінне від Бога, — Бог є Бог, а Світ є Любов, Сила Божа, кристалом якої є він. Розуміння Любові як окремого від Творця, спричинене Аристотелем і законом його, спочатку веде людей до забуття її Суті, якою є Він, а потім — до смерті Любові в серцях (тобто *їхньої смерті* для неї: Любов — є Безсмертя): бо наслідок без причини — мертвий.

⁸ Погляд, подібний до цього, мав стовп світового масонства, батько сатанинського виховання Дж. Локк, який бачив у дитині, початку земного людського Шляху, ущербну (недорозвинену) дорослу людину — частину як цілого корінь і суть.

⁹ Перший крок від Суті, як водночас крок і *від* неї і *до* неї, є оборотним: він і роз'єднує і поєднує, і віддаляє і повертає. Другий крок, відокремлений від Суті кроком першим, лише роз'єднує: це — крок у дурну нескінченність, не-Суть як ніщо.

¹⁰ У сакральному сенсі «ніс» — «те, що несе все, що є»: Небуття, Жінка-Тьма як основа Буття, або Всесвіту, до якого причетні ми, Корінь його як воістину Все. Всім і уявив себе Ніс: Цілим — мала частина, перетворивши себе на ніщо, **Низ** Усього (як пекло, він також є Тьма: чиста Двійка під знаком Нуля — див. додаток 1 до статті). Ніс як Небуття є «несносний» (рос.): бо не його несуть, а він. Ці риси Небуття як Жіночої Суті з вражаючою достовірністю відобразив Валентин Пікуль у характері воістину великої жінки, Катерини Другої (Два — число Тьми). В романі його «Фаворит» єсть чудовий за силою прозріння діалог маркіза де Верака та імператриці, в якому на захват її геніальністю — сказано нею так: «Управляться с делами мне помогает мой несносный женский характер. Мы, женщины, от природы наделены умом более практичным, нежели вы, мужчины. Как мать обширного семейства, я озабочена только своим маленьким (!) хозяйством. И пусть это не кухня, а флот, пусть не кладовки, а финансы, — я всюду сую свой длиннющий нос, дабы ничто не испортилось и не залежалось».

Ніс як персонаж повісті Гоголя виник з глибокої причини: бо сама ця людина мала великий ніс як **мітку Тьми**, від якої і йшла його мудрість як **знання її**, що знайшло свій вражаючий за міццю вираз у творах цього письменника, саме прізвище якого **Гоголь** — Голова, за суттю Бог-і-Світ, які є Головою всього — вказує, що він був той, хто знав добре, чим саме є довгий Ніс Світу, Тьма!

¹¹ Це так: бо професія є покрив суті, облатка її. Суть людини є Дух, Надформальне; і тому Людяність як форма, покрив Його — перша професія наша: професія Бога, що, іскрою Божою ставши, покинув Себе.

¹² Оскільки Господь є Началом людини, людяність її, тобто покірність її Собі, є її покірністю Богу, голосом якого в людському серці є Мораль. Корінь «мор» у цім слові є коренем Тьми, Сили Бога, присутнім між іншим у словах «море» (Тьма є Водою); mors — смерть, небуття; moria — Дурість (Глупість — рос.), яку любив Роттердамець Еразм, бо у вічних очах вона Мудрість, Бог (**Дурга** і є ім'ям Матері-Тьми, що в Індійців є також і Калі, і Деві) .

¹³ Прямим виразом цього поняття є слово «masabre», що вперше з'явилося в літературній французькій мові в 1376 році, і згідний з ним сюжет «Танок смерті» («La danse macabre»), центральний у картинах Ієроніма Босха, який наводить містичний жах фактом танка не мерця й не Смерті, а **мертвого людського «я», що радіє від того, що воно — мертве**; анти-его, нерозривно пов'язаного з живою людиною так само, як пов'язаний з Богом Сатана. Саме блискавичне і тотальне поширення в масовій європейській свідомості цього поняття і цього образа, нероздільного з ним, напередодні епохи Відродження — є строгим передчуттям пришествя Сатани, який і схопив людство у цю епоху, створивши, як Захід, свій чорний престол (див. подальший текст і, зокрема, ком. 36).

¹⁴ Тобто наслідування Його заради себе як Другого за Ним, яким є Сатана, ім'я якого у перекладі з санскриту і означає «невіддільний від Істини» (сат), якою є Бог. Див. також наступну виноску.

¹⁵ Санскрит (за Блаватською — «мова богів») — первісна мова Арійської епохи людства, одержана нею в особі Індійців, числом яких є Одиниця, від червоношкірих Атлантів — Нуля, Тьми-Води, — від яких і походять Арійці та їхня Епоха, в якій живе людство тепер (див. ком. 44). Само слово «**санскрит**» свідчить це, бо в перекладі воно є «сонце Причини» (Хрі, згідно з Пуранами; між багатьох інших її несуть імена Христос і Кришна, а також ім'я Крит, належне

землі, яка є коренем Еллади); звідси сучасне англійське sun — сонце. Мова ця, яка нині вважається мертвою (як і, наприклад, латинська) — насправді **живіша за всі інші**, які в усій множині своїй, як гіллясте дерево, живі лише тому, що вічно живий їхній Корінь і Суть.

16 Наслідування Бога, як Блага, є єдине наслідування, що личить смертним. «Потрібно або бути добрим або наслідувати добре», — сказав Демокрит. «Завдання мистецтва не в тім, щоб копіювати природу, а в тім, щоб її виражати», — сказав Бальзак. «Мистецтво покликане слугувати не мрії, а життю», — каже про те ж Ромен Роллан. Наслідування, не осінене Богом, є наслідуванням не-Бога, тобто Сатани як Другого за Ним — Тіні Божого Сонця.

17 У тлінних очах тьма — прозорість. Підтвердження цього дає нам Гомерова «Іліада», в якій Аполлон врятовує Гектора від Ахілла, окутавши його хмарою тьми, *тобто зробивши його прозорим* (магічна хитрість, до якої звертаються й інші боги). Справді, бути прозорим для очей — є наче не бути (бо «бути — є бути у сприйнятті» — «esse — regere»); саме такою є Тьма-Небуття, яка в наших, причетних до Світла-Буття очах є саме тим, чого нема. Прозорість Диявола як Тьми прямо являє себе у діяльності керованого ним світового масонства, вищим проявом дієвості якого є його повна непомітність для очей сторонніх споглядачів. Інакше кажучи, відсутність зовнішніх проявів діяльності цієї організації як тих плодів, які здатні ми прямо пов'язувати з цією діяльністю, є доказом не її відсутності, а, навпаки, її безумовного існування і бездоганного вирішення нею своїх завдань в ім'я Сатани. Вражаючим за своїм розмахом прикладом цієї бездоганності є т.зв. таємниця існування гуманоїдів і НЛО — енергійне приховування свідчень цього існування (яких є безліч, від епізодів Контактів до тіл Гостей та їхніх транспортних засобів, цілих та фрагментованих) та повна відсутність у світі його офіційних підтверджень урядами Землі, обумовлена пильно скоординованою на рівні всієї світової спільноти роботою масонства, спрямованою на те, щоб **не лише людина відчувала себе самотнім атомом (особистість — індивідом), а й усе людство як ціле бачило себе ним, не бачачи у Світі інших, подібних до себе антропних істот і спільнот, що вони утворили.**

Пильний погляд, що відає Тьму, бачить справи масонства повсюди. Першими, хто попадає в його коло, є сильні світу цього, суть стовпи, підкорити які — є здійснити задачу масонства: повергнути світ цей до ніг Сатани. Автор впевнений, що під впливом масонських ідей був між іншими Йосип Сталін: адже його славнозвісний тезис про наростання класової боротьби з наближенням до комунізму є тезис масонів, метою роботи яких і є **комунізм як ад:** царство облаток речей як той пил, на який обернула їх тьма, боротьба.

18 Свобода у вищому сенсі є злагода з Богом і Світом; у людському соціумі вона є злагода людини з людьми.

Яскравим зразком сатанинського виховання як системи-маски є педагогічна концепція італійки Марії Монтессорі (М. Montessori, 1870-1952), згідно з якою дитина, що виховується, повинна рости в умовах усвідомлення нею повної волі, виворотом якої є тотальний таємний контроль вихователя (що виступає тут персоніфікацією державної машини), який, використовуючи цю таємність, формує людину як треба не їй, а йому. Цей метод, **наси́льство під маскою волі**, є суттю фашистської ідеології. Ось чому людський продукт, який постачався навчальними закладами Монтессорі, привабив фашистських патронів освіти. «Особливість методу Монтессорі, — писав Пьетро Феделе, міністр освіти в уряді Муссоліні, в листі до дуче, — полягає в тому, що він становить собі на службу діяльність, властиву всім дітям, у якій бажала б вправлятися кожна дитина. Тим самим формується школа, де немає місця упертюхам, мрійникам, ледарям, порушникам дисципліни і нехлюям. Навпроти, це майстерня для активних дітей, що знаходять у своїй діяльності дисципліну і радість праці. Тим самим вони формують власну особистість, яка досягає вищої цінності, і служать справі соціального співжиття, продуктивності, справі усвідомлення величі й сили нашого народу... Чого ж іншого може хотіти від них фашизм?». Думку цю вкрай відверто підтверджує сама Монтессорі, яка, представляючи Муссоліні свою педагогічну систему, писала йому в своєму підлесливому листі: «Це метод, що відповідає тим принципам і тому глибокому навчанню, що Ви, Ваше Превосходительство, висунули і підсилили з метою зміцнити наш народ і додати величі нашій вічній Батьківщині».

19 Саме слово «**категорія**», яке за законом наступності, що пов'язує давньогрецьку і давньоєгипетську мови, походить від давньоєгипетських слів «хат» — дім (див. ком. 38) та «гор» — сонце, світло, — являє собою це: у перекладі воно є «вмістище Духа», **могила його** в сатанинському сенсі, властивому Аристотелю, який невідомо приховував духовне Світло (згідним з цим сенсом є слово «кат» (рос. палач) в українській: ним є Сатана, згубник душ). Додамо тут, що саме «могилою Духа» в сакральній традиції зветься грубоматеріальний світ Землі (як те, що відкрито для тлінних очей) та людське тіло у їхньому окремому від Духа, Вогню, розумінні, — тоді як у єдності з Ним тіло наше за Біблією, є Його «храмом», тобто благословенним божественним вмістищем, яке не приховує, а являє Його.

20 Поняття користі, прагма (грец. справа, дія) — східне, в Античності було духовним, **діючим**, маючи на меті Творця, до якого людина **прагнула**, що б ні робила вона. Користь у західнім розумінні є суто матеріальною, тобто **неробством в духовних очах**: це користь черева, яке набиває травою корова на плоскому лузі, не прагнучи Вгору в уяві, що в неї є все.

21 Сакральним зображенням цього закону і є традиційне зображення серця , де Двійка, пануючи як цар вгорі (так панує Розквіт в цьому світі), єднається знизу у Корінь його, Одиницю — вістря, яке вказує Бога очам.

Бачити Двійку очами цього закону — є у парі «причина — наслідок» бачити сонце Причини в обох половинах, боках її, які вміщують одна одну і одна в одну перетікають (учив Геракліт, муж Закону як Серця). Так є нероздільними і взаємно породжують один одного Сатана і егоїстичний ум (див. далі). За цієї причини, хоч у парі «Любов (Свобода) — Ворожеча (Необхідність)» (суть і облатка, нумен і феномен) колір Любові, Нуля є зеленим, а колір Необхідності, Двійки червоним (як кажуть це мудрі), — коханим даруємо ми саме червоні квіти, червоним як зовнішнім, Необхідністю вказуючи на зелене, Любов-Суть. **Червоний — є колір її: хто насправді кохає, той здатний пролити за милого кров.** Тому й Атланти були червоною за кольором шкіри расою: зовнішній колір, червоний як пару являє зелену Суть їхню, Любов: бо вони були повними неї (як і мова їхня санскрит, що з Любов'ю разом перейшла до Індійців від них: від Нуля-Тьми — у Світло, Одне, яким є Давня Індія волею Бога).

Пізнати нам Двійку, повторюю, можна лише через Одне, очами Його; поза ними — вона є **порочним колом**. У ньому, створюючи одне одного й існуючи одне заради одного, західна свідомість і Сатана є такою ж єдиною в собі парою, якою, наприклад, є церква Реформації, з одного боку, та еретики і відьми — з іншого. У визнанні за найвищу Реальність не Бога-Єдиного, а Двійки-Сатани, який, як чистий Розкіл, втілюється у Реформації, нам не залишається нічого іншого як визнати: гоніння на еретиків, які з істинно сатанинською пристрастю вела ця церква, були необхідними як засіб зняття соціальної загрози: бо еретики були нею, і остільки *церкві насправді було кого знати і спалювати*. Ніцше пише про це: «Єретики і відьми суть два сорти злих людей: що в них є спільного, так це те, що й самі вони почувають себе злими, але при цьому їх нездоланно тягне до того, щоб зірвати свою злість на всьому загально визнаному (чи то люди чи то думки). Реформація — свого роду подвоєння середньовічного духу до часу, коли він утратив уже чисту совість, — породжувала їх у величезній кількості». Не церкву в окремоті або в окремоті еретиків і відьм треба було б відмінити для зняття проблеми гонінь, — а саму Реформацію, корінь обох: Два як Ціле, Одне. Воно є Сатана. Церква Інквізиції, церква Реформації, як плід кола порочного «гріх — покарання», в якому (писав Достоевський, знавець Тьми) породжує кара гріх, а гріх її, — є спотворенням сутності Церкви як Божого тіла, яке є не Двійка — Одне святе, не Ворожнеча — Любов.

22 Конфлікт Розуму Серця і Розуму Розуму є суттю романа Михайла Булгакова «Майстер і Маргарита», в якому Воланд як відданий Господу Сатана, Розум Серця, прийшов у Москву («третій Рим» — місце Сили, Тьми, куди ввійшла вона з другого Риму для величких справ) дати битву безбожному сатані — Уму, повному себе. Умом Серця — як слугою **Матері**, Жінки — за суттю є також і **Майстер** (тоді ж як Маргарита, як геній Майстера, є персоніфікацією самої Матері: тому її так поважає Воланд, зробивши її господинею балу свого); **Пілат** же, Піли син (Піла — Небуття, Жінка-Тьма, яка й пилить Буття, і буде; «пила» — йде від «пити»: Вода — Тьма), є тим, у кого Серце, підпавши під Ум (**лати** Серця, **облатку**, покрив; отак мова **латинська**, Пілатова мова, є латами Істини, Тьми), проти нього повстало, пробуджене Богом (Ісусом) як Серцем, **впізнавши Себе**.

23 Щоб зло було злом, а добро добром, кожному слід посідати своє місце: зло, Диявол, повинне бути облаткою, Добро, Бог — Глибом, яким і є Бог. Казав Хун Цзичен: «У злі страшна таємність. У добрі страшне прагнення бути на очах. Тому шкода, заподіяна видимим злом, поверхнева, а заподіяна злом схованим — глибока. Коли добро очевидне, користь від нього мала, а коли воно сховане — велика».

24 «Істину корисно бачити нагу. Лжа хай вкриває себе одежею», — казав про це Піфагор.

25 Сатану у жіночому, згідному з темною суттю його обличчі являє зображення його як Бафомета, належне руці Еліфаса Леві. Сатана як ніщо, пустота в очах, або прозоре ім, з'являється перед нами у своїй здатності бути різним у різних очах, тобто **за суттю — ніяким**. В цьому сенсі той факт, що серед багатьох звинувачуваних, які проходили за справою Тамплієрів, не було і двох схожих один з одним описів Сатани-Бафомета, є не спростуванням його існування, як вважали судді, а, навпаки, достовірним підтвердженням. Саме таке підтвердження, здійснене художніми засобами, являє в романі Булгакова «Майстер і Маргарита» вражаюча розбіжність описів Воланда різними свідками. В гл. I читаємо: «Впоследствии, когда, откровенно говоря, было уже поздно, разные учреждения представили свои сводки с описанием этого человека. Сличение их не может не вызвать изумления. Так, в первой из них сказано, что человек этот был маленького роста, зубы имел золотые и хромал на правую ногу. Во второй — что человек был росту громадного, коронки имел платиновые, хромал на левую ногу. Третья лаконически сообщает, что особых примет у человека не было».

26 Від санскритського (далі — еллінського і семітського) слова «сома» («сама») — тіло, плоть як окреме від Духа і єдине з Ним (згідно з законом тотожності й розбіжності — законом Серця), і «ель» («аль») — Бог і Любов у Семітів (таким є воно в словах «**Аллах**», «**Еллада**», «**альков**»). Сомою називався в Індійців напій, що єднав з Духом плоть нашу (йому присвячена Сама-веда); Сома — було ім'я бога Місяця і тілесного, тлінного кола, першого від Землі, яким керував він (коло втілень це — коло порочне — відомо також як Сансара). Ім'я народу, **Семіти** — також іде від цього слова: Сема (сєнс, Дух) є Сома, тобто Безтілесне — тілесне («безсмертні є смертними, смертні — безсмертними», за Гераклітом). Слово це, яке в давньому світі було ликом єдності тіла і Духа, з фантомною перемогою закону протиріччя над законом тотожності й розбіжності — Ума над Серцем, Аристотеля над Платоном — обернулося на свою протилежність як знак відокремленості тіла, наслідку, від Духа, Причини. Таким є воно в словах «сум», «сума» (як лише купа окремих частин — шматків Єдності мертвих), «сума́» (те, від чого, як і від в'язниці, не слід зарікатися) і «самота».

27 Уявлення Т. Гоббса і Дж. Локка про людину як цей атом доповнюють та підсилюють одна одну: якщо Гоббс бачив дію його у суспільному житті людей (внаслідок чого держава, позбавлена у собі органічного життя, є не більш як гігантською, зібраною з багатьох індивідів механічною людиною), Локк розглядав його як фундамент самої людської природи, на чому ґрунтована його теорія громадського договору, який уклали колись люди, для запобігання взаємного знищення створивши інститут держави. В сутнісній сенсі, тим самим, погляди Гоббса на сутність людини є закономірним плодом розвитку поглядів Локка.

28 Жах наслідків цієї чорної роботи бачимо ми в тім, що саме через призму цього принципу Аристотель витлумачив для людства праці більшості мудрих мужів давнини, думки Серця розсікши кинджалом Ума.

29 Істинна єдність духовно-єдиної спільноти людей, Моноліт (ним є за суттю народ у первісному, давньому сенсі), сутнісно відповідає метафізичному Нулю як **єдність торканням** (так з'єднуються атоми за вченням Левкіппа-Демокрита), суттю якого є даний нам Богом **закон єдності тотожності й розбіжності**; фантомна же єдність натовпу відповідає Двійці, Ворожнечі як **єдність без торкання**, згідна з **законом протиріччя**, суттю якого є Сатана (про два ці закони див. далі). Нуль і Двійка — дві Тьми, суть яких — Тьма одна, Нуль-без-Двох. Єдині чи ні для очей, світові

складові — завжди в єдності: бо Єдиним є Світ, Ціле, цар їх усіх. Усе в ньому — єдино ним; він же єдиний Творцем, який є його Клеєм і Суттю як чисте Одне.

30 Сатанинська сутність Руссо, зоряною годиною якого стала Велика Французька революція — шабаш Диявола, а богом — Вища Істота, Сатана-Бафомет, культ якого був стрижнем цього шабашу, — ясно бачиться в згідності самої натури Руссо з Аристотелевим законом протиріччя з його антитезою «або — або»; згідності, що породила суперечливе ставлення до цієї людини збоку як сучасників, так і представників наступних поколінь. «Чи не сховане джерело цих протиріч у самому Руссо? — пише про це Анрі Валлон. — Його обвинувачували в незв'язності; сам же він визнавав свій стиль парадоксальним. Незв'язність протистоїть власній думці автора, а все парадоксальне протистоїть думкам загально визнаним. Але це розходження не завжди визначене досить чітко; у випадку Руссо вона досить туманна — ему доводилося висловлювати одне за одним (або навіть водночас) два суперечних одне одному судження. *Руссо володіє даром — або манією — антитези. Він належить до тих умів, які нічого не можуть уявити собі або досягти, не звернувшись до протилежної ідеї або образу; до умів, що мислять контрастами. Найчастіше такі уми визначають свою точку зору від протилежного — не звертаючись до її аналізу.* Звідси іноді — відсутність точної відповідності між значеннями, що надаються одному й тому ж терміну в тих випадках, коли термін цей співвідноситься з тією чи іншою своєю протилежністю або коли одна з його протилежностей сама міняє свій сенс. У Руссо, таким чином, зустрічаються пари термінів, кожний з яких може здатися двозначним, *тому що він відірваний від свого антоніма. Звідси — нерідко відчувана коментаторами трудність твердо й одноманітно визначити такі слова, що часто зустрічаються в Руссо, як Природа і Свобода»* (виділення наше). Манія, про яку каже Валлон, і є тим, чим є це слово в перекладі — **одержимістю чужою рукою: рукою Сатани** (бо Рука Бога — наша рука), яка міцно тримала Руссо.

31 Перше — знак: вказівка на Таємницю (феномен — на нумен). Війна як перший споживач конвеєра є знаком того, що його сутність є ворожнеча і смерть.

32 Це падіння Людини і людства блискуче передає Гавриїл Державін рядками:

Река времен в своем стремленьи
Уносит все дела людей
И топит в пропасти забвенья
Народы, царства и царей.
А если что и остается
Чрез звуки лиры и трубы,
То вечности жерлом пожрется
И общей не уйдет судьбы.

Чуття магії цих мудрих рядків ще посилюється від знання того факту, що слова ці, останні в своєму житті, поет написав крейдою на грифельній дошці перед самою своєю смертю. Ріка, про яку писав він, узяла і його.

33 Два погляди на історію мають віддавна люди, і обидва належать мужам Еллади, від яких іде історична наука. Першим є погляд Фукидіда: це погляд на ріку історії очами того, кого вона несе — погляд підвладного їй. Другим є погляд Геродота, що оглядає цю ріку, як ціле, зверху: це погляд володаря ріки як істоти, що їй непідвладна. Перший погляд є тлінним, *тобто часовим*: тлінне те, що підвладне часу; другий — погляд безсмертний, *тобто просторовий*: бо Простір є тим, що творить час і ним володіє як плоттю Дух. Обидва ці погляди, феноменальний і нуменальний, рівноправні, бо підлеглість і панування, матерія і Дух є двома сторонами єдиного ієрархічного світоустрою. За словником К.Кастанеди, перший погляд є дивленням (смотрением — рос.), другий же — *баченням*. З позиції взаємоперетворення цих *полюсів Очей Світу*, дивлення є позбавленим духовного об'єму *баченням*, суттю якого і є Об'єм, Дух. *Бачення бачить* всесвітній Зв'язок подій, дивлення — лише їхню дискурсію, тобто лінійну послідовність без *бачення* Зв'язку, що поєднує ланки цього ланцюгу (в чому є сутність логіки за Аристотелем, який дивився на Світ — і не *бачив* його). Маг, «той, хто *бачить*», за власним наміром (єдиним з Наміром — Духом, Творцем) користується з рівним успіхом і дивленням, і *баченням*, *бачачи* й оболонку, і Суть разом з нею (згідно з законом єдності тотожності й розбіжності), — у той час як звичайна людина спонукана лише дивитися (згідно з законом протиріччя). Саме поглядом мага, єдинорозбіжним (серцевим), в історію дивлюся я в цій статті.

34 Саме Кратил є засновником релятивізму в чистім сенсі цього поняття. Уявлення сучасної, атеїстичної за суттю філософії, згідно з яким Кратил лише загострив (уточнив) формулу Геракліта «Усе тече», тобто змінив її лише кількісно, виявивши більш рельєфно її суть, — є наслідком спотворення вчення цього філософа Аристотелем і духом науки його, які згідно з законом протиріччя залишили від нього лише **половину: наслідок — без Причини**. Істинною, первісною формулою Геракліта є: «Усе тече як ріка, бо є Витік її, Бог», — тоді як Кратил сказав: «Усе тече, бо тече», — тобто є лише Ріка, Світ, а Витоку його — нема. Історія зберігла нам багато прямих свідчень того, що «темне» вчення Геракліта, суттю якого є Чорний Вогонь, Небуття, — було наглухо закрито для Стагіріта, який був не знавцем Тьми, а її в'язнем, а тому й не мав права торкатися і трактувати його для нащадків.

35 Кров є духоносний субстрат, **кромка** (рос.) між Життям, яким є Дух, і смертю, якою є тіло само по собі; як **покрив** (крив — **кривавий**; **крив**дити — є приховувати правду, «**скривать**» її), вона криє плоть як прошарок єднання її з Життям. Порівн.: рос. кров, кровля. Числом крові, як кромки, є Двійка, число Необхідності, колір якої, як Ворожнечі (бо два цих поняття тотожні), і є червоним (рос. **красным**), як кров (за Емпедоклом); про Ворожнечу як суть крові пише в «Тімеї» Платон. Згідним з числом Два є Кант, що стояв на межі Цього з Тим (Необхідності зі Свободою), але не зміг поєднати їх: Дух, як Свобода, в очах його є річ-у-собі; звідси, волею Господа, сама фамілія Кант, тобто Кромка. Ад, за Біблією, є «тьмою **кромешною**» як нижня кромка Землі, підтелесний світ. В Давній Греції бог Аполлон (якому відповідає єгипетський бог Гор, або Ор — див. ком. 38) мав прізвисько «Локсій» — «кривий» за криві, тобто двозначні, оракули, які приховували, тобто покривали собою, божественну Істину як Прямизну.

36 У суті саме ця мета переслідується міжнародним масонством, спонукуваним ідеєю створення всесвітньої, не діленої у собі держави — престолу Сатани.

37 Давньоєгипетське прізвисько Амона, у перекладі — «сонце Духа», або «камінь Світла (Добра)»: бо Дух (єг. kou) є Світло сущих і Благо, а камінь (гр. ἕρμα) в Єгипті, цій країні обелісків, був символом Сонця.

38 Як число Єгипту, країни живих і мертвих, Двійка від нього як кореня, який таємно від смертних існує й тепер (бо причинний світ є Дух, де часу нема і ніщо не минає — все Є), проростає як суть України і визначає все в ній. Свідченням цього є імена українських святинь: острів **Хор**тиця, край запорожців — від імені бога Гора (Хора, або Ора, колір якого, як Сонця, яким є він, є помаранчевий, або **оранжевий** (рос.)); слово «хата» — за суттю єгипетське «хат», «дім» (частина імені єгипетської богині **Хар**тор — «дім Гора»); ім'я світоча України **Тар**ас, корінь якого Тар у двократному повторі являє **Тар|тар**, найглибша частина Землі, дно її у Еллінів, суть якого є Двійка, Тьма. Прямим нумеральним свідченням відповідності України числу Два є і те, що з імен трьох князів-засновників Києва, розташованих за абеткою, другим, тобто *середнім як виразом Міри (якою є Третє між двома: Міра — Суть)* є ім'я **Хор**ів; а також наявність у нинішній Україні сутнісної (і остільки — феноменальної) боротьби двох столиць, явної і таємної (Цього і Того) — Києва і **Хар**ькова: боротьба, в якій Київ є Захід, а Харків — Схід, дім Сонця, Гора (*підтвердженням чого є перші букви імен цих: сакральна Х — буква Причини (санскр. Харі), а К — і за суттю, і у накресленні — є напів-Х, тінь її: так Сатана є тінь Бога як Захід — тінь Сходу. Причинна, Х — буква пуста як Тьма, К є проявником її у мові: такою є пара ця у слові **Kharkiv**); «Хар», корінь останнього з імен, тотожний кореню «Хор» (бо «а» є «о» як Альфа — Омега). Це між іншим являють ім'я **Хар**-ем-ху — «Гор (сонце) на горизонті», яке мав Сфінкс у давніх (х)ар|абів, і слово «хар|изма» — палке сяйво Духа в людині, що тягне людей і підкорює їх.*

Число Два, неподільне в собі як подоба Господньої Одиниці, від якої воно йде, згідно з поглядом тлінних людських очей (суттю яких є Розкіл) розщеплюється у собі на дві Двійки: Двійку, що віддана Богу, і Двійку, яка супротивна Йому як число Сатани. Двійці Божій відповідає Давній Єгипет, держава живих як воістину мертвих і мертвих як справжньо живих; країна, сама корона володаря якої, Пшент, у відповідності з найдавнішим природним поділом Єгипту на Верхній і Нижній була подвійною. Двійці сатанинській відповідає Америка, земний престол Князя тьми, фалічним символом якого до **11** вересня 2001 року були 2 вежі-близнюки Всесвітнього торговельного центру (і **USA**ма бен Ладен, східний муж («ма» — склад Жінки як Сходу), який зруйнував цих колосів, у сакральному сенсі залишив цю державу без фаллоса). *Сакральною суттю поточного стану України є те, що вона, також осінена Двійкою, перебуває у коливанні таємного вибору між двома вищевказаними іпостасями цього числа; і від того, яким буде він, і залежить подальший її шлях і доля в історії людства.*

39 Звертання до цих великих прикладів сучасна цивілізація уникає на тій підставі, що, мовляв, світ змінився, а з ним змінилися й люди, що живуть у новому, сутнісно іншому середовищі. Проте ось істина: давня чи нинішня, Людина завжди залишається Людиною, і саме з неї, як понадісторичної Монади, подоби Творця, виростає будь-який історично-визначений суспільний устрій. Саме ця сутнісна незмінність Людини, як витік ріки у своєму відношенні до неї, є умовою всього різноманіття конкретно-історичних проявів її вічної суті. Звідси туманна апеляція наших соціологів до якихось «гігантських змін» у людині й світі є лише інспірованим силами Зла прагненням уникнути прямої і чесної відповіді на запитання, чому (а остільки — і як) саме змінилися історичні (конкретні) умови прояву вічного (абстрактного) людського ества? **що** стало в світі настільки іншим, що люди в ньому більше не здатні утворювати міцних спільнот? Відповідь на це запитання одна: влада Бога, єдина для давніх, змінилася на владу тіні Його, Сатани, який вніс ворожнечу в плоть людства.

40 Так Диявол, яким є за суттю Зевс, вкрав Бога: День-Ум — Тьму-Мудрість, Десницю Творця. Законним відлунням цієї міфічної події в патріархальному міфі, який мовчить про Матір, є сюжет поглинання Зевсом Метіди, богині Мудрості, і наступне насильницьке явлення Жінки з його голови (тобто вмістища розуму) як могутньої Афінки, що свідчить про непереможність Чоловічим началом Жіночого, яке, як Причину свою, Муж схвати безсилий у надрах своїх, наче шило в мішку.

Жінка-Тьма, Божа Длань — Корінь сущих. Вважати ним Чоловіка — є бачити Витоком Світу не Бога, а тінь Його, Сатану. Саме цю жахливу помилку, формулою якої є «жінка — додаток чоловіка, підлеглий йому», зробив Жан-Жак Руссо базовим положенням свого педагогічного твору «Еміль, або Про виховання», збудувавши на ньому свою концепцію виховання людини (тоді як Песталоцці законно бачив центральною постаттю виховання матер. За іронією Небес, жінка, парна Емілью, в романі Руссо має ім'я Софі — Божа Мудрість, яку повернув Руссо вниз головою, поставивши над нею Розум). Так ті, хто бачить творцем Світу і Біблії Бога-Батька, бачать у Єві лише частину Адама, ребро його, не розуміючи, що справжнє становище зворотне: частина ця, взята Батьком зсередини людини — суть Глиб: не частина, а Ціле, частиною якого є, як облатка, Адам. Ім'я Єва, що йде від санскритського «джива» — «життя», є підтвердженням цього: Життя — Ціле в нас, його малих частинах, це Все, без якого людина — ніщо.

41 Сам опис ойкумени як населеної частини суші, що включає всі заселені, освоєні або іншим способом залучені в орбіту життя суспільства території, вперше зустрічається в давньогрецького вченого Гекатея Мілетського (VI — V ст. до н.е.), який вважав центром ойкумени, як відомої грекам частини Землі, Елладу — як пуп усього сушого.

42 **Богом Греків був Світ, Пара Бога: хто бачить її — бачить також Творця і шанує Його.** Як Господь для очей, Світ є **статуя Бога**, яку Він зліпив з Себе: адже крім Бога і Світу, нічого нема. В цьому чистому (світлому) пантеїзмі — начало ущербного (темного) пантеїзму людей і атеїзму (як сатанізму) за ним, які є шаблями відчуження Бога від Себе, а тому й від людей: «Бог є Бог» → «Бог є Світ (як не-Бог)» → «Бог є меншим за Світ (і є цар не над ним, а у ньому — як Другий за ним і слуга його)» → «Бог є ніщо», тобто Він — Сатана, який є Пустотою у тлінних очах.

43 Ренесанс (Реформація — у країнах Західної та Центральної Європи) є сатанинська межа і епоха відродження давньої Красоти як облатки без Суті, Творця. Бо, воістину, **Красота** є **покрив** Його, невіддільний від Нього як Друге за

Ним; і в окремому розумінні вона тотожна Дияволу, який і є Другим за Богом. «Ликом чорний і прекрасний», — сказано про Князя тьми у св. Писанні. В цьому і полягає відмінність епохи Відродження від Античності, коли Красота була у явній єдності з Богом і Світом, і від Середньовіччя, коли ця єдність, позбавлена сонця Античності (яким, як Одним, і були Бог і Світ), перетворилася на таємницю, пішовши у небуття («esse — percipi» — «бути — є бути у сприйнятті» (лат.)).

Сутність Реформації як страшної перемоги Розуму-Мура над Жінкою-Серцем, покровом якої як Бога (Тьма-Жінка є Його Рука, *тобто Він сам — не інше*) є він, точно виразив психолог Е. Фромм, який пише: «Найбільш значний і тривалий вплив на розвиток у Європі й у всьому світі зробила все ж таки Реформація... Материнська любов церкви й Богородиці не простиралася більше на людину. Вона постала самотньою перед серйозним і суворим Богом, чиєї милості могла домогтися тільки завдяки абсолютній покірності».

44 Кромвель — магічна фамілія, яка віщає про свого носія: в ній корінь «кром» вказує на царську кров, яку пролив цей *м'ясник за професією* (див. ком. 28), а «вель» є корінь володаря цієї людини Диявола, Бела (Ваала), який бачимо ми в імені **Вельзевул** («Бел-Зів» — **Oris** (лат.), Ріт як Прірва). В історії людства ця прямо керована Князем людина створила жахливе: для виправдання супротивних Творцю людських діянь — усіх, які б вони ні були — створила вона поняття «свобода совісті», за суттю — **свобода від совісті: бо совість — Бог, бути вільним від кого — є бути мерцем: Бог — Життя, у служінні якому — свобода людська: Жити нам (а тому й бути вільними: Воля — Життя) — є Служити Йому. Саме служіння Богу — як Істині, Благу, Любові — є суттю поняття «особистість» — покряв, який слугує Суті як Вічності — тлінне.**

«Свобода особистості» — є свобода від особистості: тієї, що Слугує, — свобода від себе; «свобода совісті» — свободою є від Творця, а тому і від себе: бо Бог — Суть наша. Цього не бажав знати Кромвель, який, думаючи лише про виправдання свого страшного в сакральному сенсі діяння — вбивства короля — заявив у 1654 році в англійському парламенті, що «свобода особистості і свобода совісті — це дві великих вимоги, за які необхідно боротися, як і за всі інші свободи, дані нам Богом».

45 У сакральній традиції государ є сполучна ланка між народом і Небом, намісник Творця на землі.

46 Гра цих слів є магічною: народ є Сила, а Сила як Тьма — Жах (його втілював у собі Пан). Корінь в «деймос» і «демос» — єдиний: це Дей (або Дій — «той, хто діє», творець), як по-іншому звався еллінський Зевс, сонце суших (звідси англ. day — день і «**дей**ствувать» (рос.)); пов'язаним з ним є, як Другий за ним, **Діоніс** («той, хто несе День, Дія» — як Ніч, Лоно Дня: Небуття, сином якого є Діоніс, є началом Буття. Саме так Елевзінські містерії — свята Діоніса — були стовпом Зевсової Греції, в якому черпала вона свою міць), сонце Тьми, *пан над Паном* (звідси «панувати» — є володіти через вселення страху, про що Макиавеллі й каже, що для государя, вибираючи одне з двох (за Аристотелем і законом його, що йдуть від Диявола), краще вселяти у підданих страх, ніж любов).

47 Крізь сторіччя ім'я це іде від імені «анх» — єгипетського хресту Любові-Нуля, який в Англії як тьмі від Тьми став хрестом Двійки як Ворожнечі й Страждання, на якому був розпнутий Ісус. Хрест Любові, анх довгою планкою дивиться вгору, а хрест Ворожнечі — вниз, планкою цією вкопаний в землю **Гол|го**фи, де спить **Гол|о**ва голів людських — череп Адама, на якого й вказує вкопана планка як на корінь суших і корінь страждань, нероздільних із тлінним життям (ім'я Голгофа тому й означає «череп»). Голгофа є сакральним місцем, що єднає дві голови — Сина старого і Сина нового: гріх і святість, страждання й любов, — цим являючи владу Єдиного, Бога над тлінною Двійкою світу цього.

48 Бачачи її так, тлінним коренем техніки — за Прометеєм, міфічним її засновником, який спокусив людей, що мають у собі вогонь Бога, вогнем зовнішнім, Сатаною — слід вважати Аристотеля з його висловом «душа є ніби рука», тобто частина людини, а не вона вся, як законно вважав Платон. **Техніка і є тим, що робить душу частиною в еґотично-чистому сенсі як царем (яким є вона над плоттю) без голови; і ним є вона сама як самозакоханий додаток до цієї відсутньої.** Свідченням цього є те, що в державній мові Російської імперії прикметник (прилагательное — рос.) «технічний» з'явилося вперше раніше, ніж відповідний іменник «техніка» (перше тлумачення — академічний словар 1847 року), засвідчуючи тим, що суттю техніки і є додатковість, «прилагательность», як облатка до Глибу, до тієї відсутньої суті-іменника, що є її головою, — що прямо підтверджується тим, що цей термін у його первинному трактуванні в «Новом словотолкователе» Яновського (1806) визначається як «художній, штучний», тобто такий, що, згідно з первинним сенсом давньогрецького «техне», «мистецтво», і не претендує на будь-яку над-людську природність (на яку нахабно зазіхнула техніка пізніше); і Татіщев у «Полном французско-российском словаре» (1816) визначає цей термін так само.

Сутнісним лицем техніки з її прогресом, який визначає з моменту свого явлення весь цивілізаційний прогрес, як безголового царя — є машинна сокира Французької революції, гільотина, що відрубав людські голови, наче капусту. В сакральному сенсі довірити рубати голову, як най**голов**ніше в людині, не рукам людським (у чому єство страт), а мертвій машині — і означає визнати цю останню суттю без голови, притім — царської: бо першою священною головою, зрубаною цим огидним механізмом, стала голова короля Людовика XVI-го. 25 березня 1857 року в Парижі Лев Толстой став свідком публічної страти з використанням цього адського пристрою. Він записав тоді в «Щоденнику» (текст даю мовою автора): «Вид смертної казни обличил мене шаткость мого суевєрия прогресса. Когда я увидал, как голова отделилась от тела, и то, и другое врозь застучало в ящике, я понял — не умом, а всем существом, — что никакие теории разумности существующего и прогресса не могут оправдать этого поступка и что, если бы все люди в мире по каким бы то ни было теориям, с сотворения мира находили, что это нужно, — я знаю, что это не нужно, что это дурно и что поэтому судья тому, что хорошо и что нужно, не то, что говорят и делают люди, и не прогресс, а я со своим сердцем» (курсив наш).

Цар, позбавлений суті, якого є голова його, — машина є суть аморальна як те, що роз'єднує в світі людей (що слугують не Богу, а їй, а тому — Сатані, яким є все не-Боже). Надати Машині моральність як *людяність* —

є обернути її на Машину машин як царя з головою: Міст той, що єднає людей всіх світів. Докладний опис цієї Машини, відомої людям як НЛЮ, є предметом моєї окремої книги.

49 Словами «Так батько Зевс править усім, і також він править Вакхом» Піндар протиставляє Діоніса всьому в колі Зевсової влади, демонструючи цим особливу увагу володаря Олімпу до нього, причина якої одна: страх Зевса перед **темним богом**, яким є Діоніс-Вакх (див. ком. 39). Так жахає Ум як Одиницю злу — Серце, Тьма-Нуль як Причина його.

50 Приклад блискучого використання театру як суті англійського світосприйняття являє шекспірівський Гамлет, який через театральне дійство, розігране в присутності матері і Клавдія, змусив їх, що **поплутали мимоволі театр і життя**, розкритися в своєму обмані.

51 У той час як корінне населення Американського континенту виникло шляхом прищезтя людей Атлантичної раси з гігантського острова, що поєднував сторони Землі, будучи Третім між Двох, **Мірою**, що дала людство обом без відмінності, — нові мешканці приплили на цей континент, коли цей острів, початок Людей як Арійців, давно потонув: бо за суттю він був Ноєм, Водною-Тьмою, и волею Господа мав стати нею не лише за суттю (як нумен), а й феноменально. Тим самим, прийшовши на нову твердинь не через життя (таку ж само твердинь, місце сущих, де вони живуть і продовжують рід свій), а через смерть (воду, де гинуть вони), племя нове і було **плем'ям мертвим** як Захід Заходу — рід Ворожнечі, утворений авантюристичними суб'єктами, єдиним законом яких було право сильного (Сила — є Тьма), а єдиним суттєвим наміром — відокремлення від Заходу як Європи (а не розподіл сфер панування всередині його, звичайний для «чистого» Заходу як лона цих відщепенців), тобто намір **стати ще західніше, ніж він**. Америка в сенсі **нової землі** як ріка від свого витоку тече від цих злих. Смерть як Двійку, Америки суть, бачимо ми між іншим у тім, що саме її ім'я **беззаконно** йде не від першої людини, яка відкрила її — Христофора Колумба, — а від Америкго Веспуччі як другої, якій не можна її осіняти ім'ям своїм. Той, хто нарід ним Америку — є Сатана, беззаконня цар.

Прямим феноменальним свідченням нумена Америки як трону Сатани, зайнятого ним самим, є використання в Америці, і тільки у ній серед держав Землі, електричного стільця як знаряддя смертної страти. Стілець цей за суттю є **троном страждання-без-виходу, смерті**, яким і є трон Сатани з ним, сидячим на ньому, у парі. Рід того же підтвердження — дивний в очах розсудливої людини термін тюремного ув'язнення більший за довічне, який, трапляється, призначає злочинцям американська феміда — знак вічної муки, яку несе людям ад і володар його.

52 Під цим ім'ям розумію я слово «дерьмо», яке йде від латинського «дерма» — шкіра, тобто покрив, оболонка без суті. Ним і є Людина без Світу і Бога як Суті її.

53 Яскраве уявлення про людину як атом Любові і про Світ як Суть його дає нам поетична творчість Піндара (біля 518 — 442 р. до н.е.), і між іншим — його епінікії, оди на честь переможців загальноеллінських спортивних змагань, лейтмотивом яких є палкий заклик до цих героїв Еллади дотримуватися правил, що дозволяють уберегтися від кошунства над богами і насильництва над людьми. В віршах цих бачимо ми щире відданість поета Світові як атомічності Любові, що мав він: **людина є атом Любові настільки, наскільки єдина зі Світом, як Суттю своєю, вона: бо Світ — Божа Любов** (див. ком. 6).

Світ був чистою суттю Піндара. Про це свідчить нам прагнення його до злагоді в поєднанні з захопленням **хоровим** мистецтвом: бо **Світ є Злагода, Хор — Сонце сущих**, богом якого був сяючий Хор-**Аполлон** (*Повноти (полноты — рос.) бог, яка бере нас у полон: Світ, як Ціле всіх цілих, і є Повнотою, яка, як частини свої, полоняє нас*), — і звіди в російській мові слова «світ» и «злагода» є словом спільним — «мир». Про це ж свідчить і розташування Піндаром, наслідуючи Стесихору, своїх віршів по тріадах: бо Світ — Трійка (див. ком. 5); і те, що у відношенні до ритму і метрики кожна його ода являла собою відмінне від усіх інших ціле: бо в Світі-Цілому нема й двох тотожних частин. Сама звичка Піндара звеличувати свою творчість не є проявом звичайного для нашої враженої Ворожнечою епохи егоїзму: Суть Творчості — Світ, який був монументом Елліну (як є монументом він мудрецю, де б ні жив той). Його, вічний Світ, славив мудрий Піндар! Саме Світ, як Суть Творчості — бо він є Творіння Боже — має на увазі знамените Горацієво наслідування Піндара «Exegi monumentum aere perennius»; його, і не що інше, прозоро малює наслідування Горація, належне перу Гавріїла Державіна: «Я памятник воздвиг себе чудесный, вечный, // Металлов тверже он и выше пирамид...», — а за ним і безсмертне пушкінське «Я памятник себе воздвиг нерукотворный...». Каже латинська мудрість: «Si monumentum requiris, circumspice» — «Якщо ти шукаєш монумент — поглянь навкруги». Само ім'я Піндар йде від санскритського «пінда», «насіння» — за суттю, **душа**, яку Розенкрейцери й називають «насіним атомом» (бо з насіння цього виростає, як плід, плоть людей) і яка є, як іскра Вогню, **сонцем у тілі — Світом-у-нас** як божественним Цілим у своїй частині. Ісус, порівнюючи всемогутню віру з гірчичним насінням як найменшим з насінь, говорить про **віру, за розміром рівну душі, тобто Світу як суті її**: Найменше, як пише Микола Кузанський, є і Найбільше, так само як Альфою є Омега. Вогонь душі, Психеї — це, повторимо, вогонь Аполлона: бо бог цей — заступник її. У день дельфійського свята Аполлона, Піфійських ігор, і народився Піндар, якого співвітчизники за життя і творчість, присвячені цьому богу, і місце народження поблизу від джерела муз назвали «діркейським лебедем»: бо лебідь у Греції був присвячений Аполлону.

Лебедем, тобто Аполлоном за суттю був сам співець Закону єдності тотожності й розбіжності Платон, якого Сократ побачив у своєму пророцькому сні як цю величну птицю. Днем народження Платона є тому за легендою 7 тартеліона (21 травня), свято Аполлона Гіперборейського і Піфійського.

Література

1. Бердяев Н.А. Экзистенциальная диалектика божественного и человеческого. — www.krotov.info/berdyayev/1944/ind_oez.html
2. Бердяев Н.А. Человек и машина (Проблема социологии и метафизики техники). — Париж, «Путь», май 1933, №38, с.34 — 35.
3. Бердяев Н.А. Философия неравенства. Письмо восьмое. О демократии. — <http://humanities.edu.ru/db/msg/39950>
4. Бердяев Н.А. Судьба России. — www.krotov.info/berdyayev/1918/sudba_28.html